

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. การเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.1 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.3 ลักษณะและขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.4 รูปแบบของการเรียนแบบร่วมมือ
 - 1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของการเรียนแบบร่วมมือ
2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - 2.1 ความสำคัญและความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - 2.2 ลักษณะของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - 2.3 การจัดการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
 - 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
3. การเขียนภาษาอังกฤษ
 - 3.1 ความสำคัญและความหมายของการเขียน
 - 3.2 ขั้นตอนการสอนทักษะการเขียน
 - 3.3 ประเภทของกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน
 - 3.3.1 การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร
 - 3.3.2 การเขียนอย่างสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์
 - 3.4 การวัดและประเมินผลทักษะการเขียน
 - 3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและการเขียนอย่างสร้างสรรค์

1. การเรียนแบบร่วมมือ

1.1 ความเป็นมาของการเรียนแบบร่วมมือ

การเรียนแบบร่วมมือเกิดขึ้นจากแนวคิดของระบบประชาธิปไตยทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ รากฐานแนวความคิดของการเรียนแบบนี้เริ่มตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 20 สมัยกรีกตอนต้น โดยนักจิตวิทยาการศึกษาและนักการศึกษาหลายท่านที่ต้องการให้มีพฤติกรรมร่วมของกลุ่มคนในการเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ สร้างความสัมพันธ์และความกลมเกลียวระหว่างเผ่าพันธุ์ ตลอดจนสร้างความรู้สึกที่ดีให้เกิดขึ้นระหว่างกลุ่มคนที่มีความแตกต่างกัน Dewey และ Thelen (1916, 1960 quoted in Arends, 1989) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพการเรียนรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้แบบประชาธิปไตย เพราะห้องเรียนเปรียบเสมือนสังคมที่ใหญ่ จึงควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในรูปแบบของชีวิตจริง โดยทุกคนควรจะได้มีส่วนร่วมในการคิด การตัดสินใจและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ซึ่งจะได้สอดคล้องกับการที่ผู้เรียนจะนำไปใช้ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเหมาะสม

Sharan (1981, quoted in Arends, 1989) ได้ตั้งข้อสรุปโดยอาศัยหลักการพื้นฐาน จากการที่บุคคลมีความแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็น เชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ และการไม่ได้ติดต่อสัมพันธ์กัน ขาดความร่วมมือกันของกลุ่มคนต่าง ๆ ซึ่งมีผลทำให้เกิดความขัดแย้งและมีปัญหาในการอยู่ร่วมกัน มาเป็นหลักฐานสำคัญในการพัฒนาการจัดสภาพการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้มี การร่วมมือกันมากขึ้น

การเรียนแบบร่วมมือจึงได้รับความสนใจ และมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียน ผู้เรียน กระบวนการเรียนการสอนมาโดยตลอดและนำมาใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 ความหมายของการเรียนแบบร่วมมือ

Johnson and Johnson (1987) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนเป็นกลุ่มเล็ก กลุ่มละประมาณ 2-5 คน โดยที่สมาชิกในกลุ่มมีความแตกต่างกันเป็นต้นว่า เพศ เชื้อชาติ ความสามารถทางการเรียน ผู้เรียนมีทักษะการทำงานกลุ่ม มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

Artzt and Newman (1990) กล่าวถึงความหมายของการเรียนแบบร่วมมือว่า เป็นการเรียนที่จัดสมาชิกเป็นกลุ่มเล็กร่วมกันแก้ปัญหา หรือทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ สมาชิกกลุ่มทุกคนจะต้องมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการทำงาน

Nattiv and others (1991) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่าเป็นวิธีเรียนที่นักเรียนทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ กลุ่มหรือทีมงานปกติมีจำนวน 4-6 คน มีความแตกต่างกันในระดับผลสัมฤทธิ์ เพศ และเผ่าพันธุ์ สมาชิกในกลุ่มจะมีบทบาทที่ต่างกัน และมีการหมุนเวียนเปลี่ยนกันรับผิดชอบ

Slavin (1991) ได้กล่าวถึงการเรียนแบบร่วมมือว่าเป็นวิธีสอนแบบหนึ่ง ซึ่งกำหนดให้นักเรียนที่มีความสามารถต่างกัน ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ มักมีสมาชิกกลุ่มละ 3-5 คน ลักษณะเด่นของการเรียนแบบนี้คือ เน้นทักษะการคิด การร่วมมือร่วมแรงกันระหว่างสมาชิกกลุ่มทุกคน สมาชิกแต่ละคนมีหน้าที่ และความรับผิดชอบที่จะเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา และเนื้อหาที่ร่วมกันทำเพราะ ถ้าครูเรียกให้สมาชิกคนใดคนหนึ่งตอบหรืออธิบายกระบวนการแก้ปัญหา สมาชิกผู้นั้นต้องสามารถอธิบายได้ การเรียนแบบนี้สมาชิกทุกคนจะต้องรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ที่ครูสอนและช่วยสอนเพื่อนด้วย เพื่อจะได้รับความสำเร็จร่วมกัน

จากที่กล่าวมาจึงพอสรุปได้ว่า การเรียนแบบร่วมมือเป็นการเรียนด้วยกระบวนการกลุ่มวิธีหนึ่งที่จัดนักเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มละประมาณ 3-5 คน แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบแตกต่างกัน สมาชิกกลุ่มมีความแตกต่างกันเป็นต้นว่า เพศ เชื้อชาติ และความสามารถทางการเรียน สมาชิกกลุ่มจะต้องมีทักษะการทำงานกลุ่ม เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ประสบผลสำเร็จ

1.3 ลักษณะและขั้นตอนการเรียนแบบร่วมมือ

Wheeler (1990) ได้เสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนแบบร่วมมือในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1) การจัดกลุ่มนักเรียนและการจัดการเรียนการสอน

1.1) ขนาดของกลุ่ม กลุ่มหนึ่งจะมีนักเรียน 3-5 คน จัดนักเรียนแต่ละกลุ่มให้มีลักษณะแตกต่างกันในเรื่องของ เพศ สถานะทางสังคม เช่น อาชีพ การนับถือศาสนาความสามารถทางการเรียน ได้แก่ เก่ง ปานกลาง อ่อน เป็นต้น

1.2) ระยะเวลาการรวมกลุ่ม เวลาในการอยู่ร่วมกันของนักเรียนในแต่ละกลุ่มประมาณ 2 สัปดาห์ หรือเรียนบทเรียนหนึ่ง ๆ ซึ่งการเปลี่ยนกลุ่มของนักเรียนในแต่ละครั้งควรทำอย่างมีระบบ เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน เสียเวลาและเปลี่ยนกลุ่มได้อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนกลุ่มมีหลายวิธี เช่น

1.2.1) การเขียนลงบนแผ่นกระดาษ ให้รายละเอียดว่ากลุ่มที่เท่าไร อยู่ตรงไหนของห้องเรียน สัปดาห์ใดใครจะอยู่ในกลุ่มไหนและมีบทบาทอะไรในกลุ่มนั้น

1.2.2) การใช้เครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ โดยเขียนรายละเอียดการเปลี่ยนกลุ่มบนแผ่นใส

1.2.3) การจัดกระเปาะผนังในลักษณะต่าง ๆ

1.3) งานและบทบาทในแต่ละกลุ่ม สมาชิกควรจะได้เรียนรู้บทบาทสำคัญที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานกลุ่ม ได้แก่

1.3.1) ผู้ชี้แนะ (facilitator) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเป็นบทบาทของผู้นำกลุ่มในการร่วมกันแก้ปัญหา หรือร่วมกันทำงานที่ได้รับมอบหมาย

1.3.2) ผู้บันทึก (recorder) เป็นผู้บันทึกผู้รายงานของกลุ่มบันทึกรายงานในสิ่งที่สมาชิกกลุ่มได้อภิปรายหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

1.3.3) ผู้ควบคุมเวลา (timer) ในการทำงานต้องมีผู้คอยควบคุมเวลาว่างงานแต่ละขั้น ขั้นตอนใดใช้เวลาานานเท่าไร

1.3.4) ผู้จัดอุปกรณ์ (materials) ในการเรียนแต่ละชั่วโมงต้องมีผู้รับผิดชอบในการจัดเรื่องอุปกรณ์การเรียนที่ได้รับจากครูผู้สอน

1.3.5) ผู้กระตุ้น (encourager) เป็นผู้ให้ความช่วยเหลือให้คำอธิบายเพิ่มเติมแก่เพื่อนสมาชิก

งานและบทบาททั้งหมดนี้ นักเรียนแต่ละคนจะต้องมีโอกาส

หมุนเวียนกันรับผิดชอบ

1.4) ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือในแต่ละกลุ่ม ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน โดยใช้เวลาเรียนแต่ละครั้งประมาณ 50-60 นาที ดังนี้

1.4.1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (introduction)

ใช้เวลา 8-15 นาที เพื่อทบทวนเรื่องที่เรียนมาแล้ว และทบทวนในเรื่องบทบาทของการทำงานกลุ่ม การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อธิบายให้เด็กเข้าใจถึงความแตกต่างกันของบุคคลว่าไม่มีใคร สามารถทำทุกอย่างได้หมด จึงต้องอาศัยซึ่งกันและกัน

1.4.2) ขั้นทำงานในกลุ่ม (group work)

ใช้เวลา 25-30 นาที มีการแจกอุปกรณ์การเรียนรู้ งานที่จะให้นักเรียนทำแต่ละครั้งควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ สมาชิกในกลุ่มทำงานตามบทบาทที่ได้รับ ร่วมกันปรึกษาหารือ อภิปราย และแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทุกคนมีส่วนร่วมในกลุ่ม รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

1.4.3) ขั้นระดมสมอง (wrap up/ pull idea

together) ใช้เวลา 10-15 นาที ในขั้นนี้เป็นการนำเสนอผลงาน เสนอแนวความคิดร่วมกันทั้งห้อง ให้แต่ละกลุ่มได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น โดยครูจะต้องมีบทบาทคอยถามเพื่อให้นักเรียนได้เสนอความคิดเห็นเต็มที่ และทุกคนได้มีส่วนร่วมในการเรียน

2) บทบาทของครูผู้สอน

2.1) บทบาททางตรง คือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในเรื่องของ

บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ การฝึกทักษะทางสังคมเพื่อให้งานกลุ่มมีประสิทธิภาพ ติดตามค
พฤติกรรมของนักเรียนในแต่ละกลุ่มว่าอยู่ในบทบาทที่ถูกต้องเหมาะสมเพียงใด ตลอดจนให้ความรู้เพิ่มเติมในส่วนที่นักเรียนไม่ได้อภิปราย ซึ่งเป็นเรื่องหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในกา
สอนแต่ละครั้งรวมทั้งเก็บผลงานของนักเรียนมาศึกษาปัญหาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขใน
ชั่วโมงต่อไป

2.2) บทบาททางอ้อม คือ ครูคอยติดตาม สังเกตการทำงาน

ของแต่ละกลุ่ม คอยให้คำแนะนำเมื่อเด็กมีปัญหา และพยายามให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำงาน หากมีปัญหาการไม่ยอมรับสมาชิกคนใดคนหนึ่งของกลุ่ม ครูต้องพยายามช่วยเหลือด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการยอมรับให้ได้ ครูต้องคอยให้กำลังใจและให้คำชมเชยแก่นักเรียนเมื่อนักเรียนสามารถทำงานได้ประสบผลสำเร็จ

3) การประเมินผล มีวิธีการประเมินผลดังนี้

- 3.1) การเสนอผลงานของนักเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ
- 3.2) การทดสอบ
- 3.3) การสังเกตการทำงานของนักเรียนในแต่ละกลุ่ม
- 3.4) การเสนอความคิดเห็นของนักเรียนในชั้นระดมสมอง

Arends (1989) ได้เสนอแนะขั้นตอนของการเรียนแบบร่วมมือไว้ดังนี้

- ขั้นที่ 1 ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการเรียน
เป็นขั้นตอนที่ครูจะอธิบายเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของบทเรียนให้นักเรียนเข้าใจอย่างชัดเจน
- ขั้นที่ 2 ให้ข้อมูล
เป็นขั้นที่ครูสอนหรือให้ข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่นักเรียนจะต้องศึกษา
- ขั้นที่ 3 จัดนักเรียนเป็นกลุ่ม
ในขั้นนี้ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวิธีการจัดกลุ่มครูแนะนำเกี่ยวกับทักษะในการทำงานกลุ่ม และทักษะทางสังคม
- ขั้นที่ 4 ให้ความช่วยเหลือกลุ่มในการทำงานหรือการเรียน
ในขั้นนี้ครูจะต้องอธิบายให้นักเรียนทราบถึงวิธีการจัดกลุ่มครูแนะนำเกี่ยวกับทักษะในการทำงานกลุ่ม และทักษะทางสังคม นักเรียนจะเรียนหรือทำงานกลุ่มร่วมกัน ครูจะต้องคอยให้คำแนะนำช่วยเหลือ เมื่อนักเรียนมีข้อสงสัยหรือมีปัญหาที่สมาชิกในกลุ่มไม่สามารถช่วยกันได้ และเมื่อกลุ่มต้องการคำแนะนำช่วยเหลือจากครู
- ขั้นที่ 5 ทดสอบ
ในการเรียนแต่ละครั้งเมื่อจบบทเรียนหนึ่ง ๆ นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับการทดสอบ เพื่อที่จะได้รู้ว่าสามารถประสบผลสำเร็จในการเรียนมากน้อยแค่ไหน และนำคะแนนที่ได้มาคิดเป็นคะแนนของกลุ่ม ซึ่งจะเป็คะแนนของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
- ขั้นที่ 6 ให้การเสริมแรง
ในขั้นนี้เป็นการยอมรับในผลสำเร็จของนักเรียนและของกลุ่ม ซึ่งจะเป็นการใช้คำพูดหรือใช้โครงสร้างเกี่ยวกับรางวัลเป็นการสร้างกำลังใจให้แก่เรียนแต่ละกลุ่ม

การเรียนแบบร่วมมือจึงแตกต่างจากการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมหลายประการ ดังนี้

- 1) การเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกกลุ่มมีความรับผิดชอบในการเรียนร่วมกันสนใจการทำงานของตนเองเท่าๆ กับการทำงานของกลุ่ม ส่วนการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิมสมาชิกกลุ่มไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบการทำงานของสมาชิกคนอื่น
- 2) การเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกแต่ละคนรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายมีการให้คำแนะนำ ชมเชย เสนอแนะการทำงานกลุ่มของสมาชิก ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม สมาชิกกลุ่มแต่ละคนไม่ต้องรับผิดชอบการทำงานของตนเองเสมอไป บางครั้งก็ใส่ชื่อของตนเองโดยที่ไม่ได้ทำงาน
- 3) ในการเรียนแบบร่วมมือ สมาชิกกลุ่มมีความสามารถแตกต่างกัน อาจจะเป็น เพศ เชื้อชาติ หรือระดับความสามารถทางการเรียน สมาชิกประมาณ 3-5 คน แต่ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม จำนวนสมาชิกกลุ่มไม่กำหนดไว้แน่นอน แต่ขึ้นอยู่กับลักษณะของกิจกรรมหรืองานที่ต้องการให้กลุ่มปฏิบัติ
- 4) การเรียนแบบร่วมมือ มีการแลกเปลี่ยนบทบาทของสมาชิกภายในกลุ่มในขณะที่การเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม บทบาทต่าง ๆ ของสมาชิกเป็นต้นว่าผู้นำ หรือหัวหน้า จะได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก
- 5) สมาชิกกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ ช่วยเหลือสนับสนุนให้กำลังใจในการทำงานกลุ่ม ช่วยกันรับผิดชอบการเรียนของสมาชิกกลุ่ม และแน่ใจว่าสมาชิกกลุ่มทำงานกลุ่มแต่ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม สมาชิกรับผิดชอบงานของตนเองเท่านั้น อาจแบ่งงานกันไปทำและนำผลงานมารวมกัน
- 6) จุดมุ่งหมายของการเรียนแบบร่วมมือ คือ การให้สมาชิกทุกคนใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการทำงานกลุ่ม โดยยังคงรักษาสัมพันธภาพที่ดีต่อสมาชิกกลุ่ม แต่ในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม จุดมุ่งหมายอยู่ที่การทำงานได้สำเร็จ
- 7) นักเรียนจะได้รับการสอนทักษะทางสังคมที่จำเป็นต้องใช้ในขณะทำงานกลุ่ม แต่ทักษะเหล่านี้จะถูกละเลย สำหรับการเรียนที่เป็นกลุ่มแบบเดิม
- 8) ครูในการเรียนแบบร่วมมือจะเป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือสังเกตการทำงานของสมาชิกในกลุ่ม ขณะทำงานสมาชิกจะปรึกษาครูได้ก็ต่อเมื่อได้รับความยินยอมหรือเป็นความคิดเห็นของกลุ่มเท่านั้น ในขณะที่ครูในการเรียนเป็นกลุ่มแบบเดิม สมาชิกกลุ่มสามารถขอคำแนะนำช่วยเหลือจากครูได้โดยไม่จำเป็นต้องได้รับการยอมรับหรือเป็นความคิดเห็นของกลุ่ม

จากลักษณะและขั้นตอนดังกล่าว สรุปลักษณะที่สำคัญหลายมาลา (2592) ได้ชี้แนะให้เห็นว่าการเรียนแบบร่วมมือมีผลดีกับนักเรียน และสอดคล้องกับการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมในด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) นักเรียนเก่งที่เข้าใจคำสอนของครูได้ดี สามารถที่จะเปลี่ยนคำสอนของครูเป็นภาษาพูดของเด็กอธิบายให้เพื่อนฟังได้ ทำให้เพื่อนเข้าใจได้ดีขึ้น
- 2) นักเรียนที่ทำหน้าที่อธิบายบทเรียนให้เพื่อนฟัง จะเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้นเพราะยิ่งสอนจะทำให้ตนเองเข้าใจบทเรียนที่ตนสอนได้ดียิ่งขึ้น
- 3) การสอนเพื่อนเป็นการสอนแบบตัวต่อตัว ทำให้นักเรียนได้รับการเอาใจใส่และมีความสนใจมากยิ่งขึ้น
- 4) นักเรียนทุกคนต่างก็พยายามช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะครุคิดคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มด้วย
- 5) นักเรียนทุกคนเข้าใจดีว่าคะแนนของตน มีส่วนช่วยเพิ่มหรือลดค่าเฉลี่ยของกลุ่ม ดังนั้นทุกคนต้องพยายามอย่างเต็มที่ที่จะอาศัยเพื่อนอย่างเต็มที่
- 6) นักเรียนทุกคนมีโอกาสฝึกทักษะทางสังคม มีหัวหน้ากลุ่ม มีผู้ช่วย มีเพื่อนร่วมกลุ่มซึ่งเป็นการเรียนรู้วิธีการทำงานกลุ่ม อันจะเป็นประโยชน์เมื่อเข้าสู่การทำงานที่แท้จริง เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่
- 7) นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการกลุ่ม เพราะในการปฏิบัติงานร่วมกันต้องมีการทบทวนกระบวนการทำงานกลุ่ม เพื่อให้ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงานหรือคะแนนของกลุ่มดีขึ้น
- 8) นักเรียนที่เก่งจะมีบทบาททางสังคมในชั้นมากยิ่งขึ้น และจะรู้สึกว่าไม่ได้เรียนหรือหลบไปท่องหนังสือเฉพาะตน นักเรียนจะรู้ว่าตนเองมีหน้าที่ต่อสังคมด้วย
- 9) การตอบคำถามในห้องเรียน นักเรียนจะช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ถ้าหากตอบผิดก็ถือว่าผิดทั้งกลุ่ม คนอื่น ๆ จะต้องช่วยเหลือบ้าง นักเรียนจะมีความผูกพันกันมากขึ้น

การเรียนแบบร่วมมือจึงเป็นวิธีการเรียนแบบหนึ่งที่นักการศึกษาเห็นว่าสามารถทำให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง และมีคุณสมบัติตามที่สังคมต้องการได้ โดยมีลักษณะและขั้นตอนของการเรียนที่สรุปได้ ดังนี้

- 1) ครูสอนบทเรียนและทักษะการทำงานกลุ่มให้แก่ นักเรียน
- 2) สมาชิกของกลุ่มมีความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน ช่วยกันทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จโดยมีจุดประสงค์ร่วมกัน แบ่งข้อมูล อุปกรณ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

สมาชิกกลุ่มแต่ละคน มีความรับผิดชอบในตนเองต่องานที่ได้รับมอบหมายจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ การที่แต่ละคนทำงานอย่างเต็มความสามารถ

3) สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ (interaction) ต่อกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน รับฟังเหตุผลของสมาชิกกลุ่ม

4) ครูประเมินผลการทำงานร่วมกับนักเรียน

1.4 รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือที่นิยมใช้กันทั่วไปในปัจจุบันมี 8 รูปแบบ ดังนี้

1.4.1 Student Teams Achievement Divisions (STAD)

Slavin and others (1991) ได้พัฒนาการเรียนแบบร่วมมือนี้จากรูปแบบ Student Team Learning (STL) ที่มหาวิทยาลัยจอห์นฮอปกินส์ (John Hopkins University) การเรียนแบบนี้สมาชิกกลุ่มมี 4 คน ระดับสติปัญญาต่างกัน เช่น เก่ง 1 คน ปานกลาง 2 คน และอ่อน 1 คน ครูกำหนดบทเรียนและงานของกลุ่มไว้แล้ว ครูทำการสอนบทเรียนให้นักเรียนทั้งชั้นแล้วให้กลุ่มทำงานตามที่กำหนด นักเรียนในกลุ่มช่วยเหลือกัน เด็กเก่งช่วยและตรวจงานของเพื่อนให้ถูกต้องก่อนนำส่งครู นักเรียนต่างคนต่างทำข้อสอบแล้วเอาคะแนนของคนมารวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม ครูจัดลำดับของคะแนนทุกกลุ่มปิดประกาศให้ทุกคนทราบ

1.4.2 Teams-Games-Tournament (TGT)

Slavin and De Vries (1986, quoted in Slavin, 1991) พัฒนาการเรียนแบบร่วมมือนี้จากรูปแบบ Student Team Learning (STL) เพื่อให้เหมาะกับลักษณะวิชาทั่วไป และทุกระดับการศึกษา วิธีนี้จัดกลุ่มเช่นเดียวกับ STAD หลังจากครูสอนบทเรียนแต่ละบทแล้ว กลุ่มจะต้องเตรียมสมาชิกทุกคนในกลุ่มให้พร้อมสำหรับการแข่งขันตอบคำถามที่ครูจะให้มีขึ้นในวันต่อไป โดยมีการช่วยสอนและถามกันในกลุ่มตามเนื้อหาในเอกสารที่ครูแจกให้ โดยปกติการแข่งขันจะมีสัปดาห์ละครั้งประกอบด้วยคำถามสั้น ๆ เกี่ยวกับบทเรียนที่ครูสอนไปแล้ว และที่ปรากฏในเอกสาร ใช้เวลาแข่งขันครั้งละประมาณ 40 นาที ในการแข่งขันครูจะจัดให้นักเรียนที่มีผลการเรียนในระดับเดียวกันแข่งขันกัน โดยจัดให้นักเรียนที่ได้คะแนนสูงสุด 3 คนแรกในการแข่งขันครั้งก่อนได้แข่งขัน และคนที่ได้คะแนนรองลงไปแข่งขันชุดละ 3 คนตามลำดับคะแนนที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนทำได้ จะนำมาวมกันเป็นคะแนนของกลุ่ม เมื่อเสร็จการแข่งขันแต่ละครั้ง ครูจะออกจูลสารประจำห้องลงประกาศชมเชย ผู้ที่ทำคะแนนได้สูงสุด และกลุ่มที่ทำคะแนนได้มากที่สุด

1.4.3 Team Assisted Individualization (TAI)

Slavin (1991) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบร่วมมือนี้ โดยนำรูปแบบการเรียนของ STAD และ TGT มาปรับเข้าด้วยกัน เพื่อพัฒนาให้เหมาะกับวิชาคณิตศาสตร์ ใช้สำหรับระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 วิธีนี้สมาชิกของกลุ่มมี 4 คน มีระดับความรู้ต่างกัน ครูเรียกเด็กที่มีความรู้ระดับเดียวกันของแต่ละกลุ่มมาสอน ความยากง่ายของเนื้อหาวิชาที่สอนจะแตกต่างกัน เด็กกลับไปยังกลุ่มของตน และต่างคนต่างทำงานที่ได้รับมอบหมาย แต่ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เมื่อเรียนจบหน่วยการเรียนแต่ละหน่วยครูจะทดสอบเด็กใช้ข้อสอบแตกต่างกันในแต่ละสัปดาห์ ทุกคนสอบข้อสอบโดยไม่มีการช่วยเหลือกัน ครั้นนับจำนวนบทเรียนที่เด็กแต่ละกลุ่มทำได้ กลุ่มใดทำได้มากกว่าเกณฑ์ที่ครูกำหนดไว้ กลุ่มนั้นจะได้รางวัลและเพิ่มคะแนนเป็นพิเศษให้กับกลุ่มที่ทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง

1.4.4 Cooperative Integrated Reading and Composition (CIRC)

Steven (1987, quoted in Slavin, 1991) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบนี้ขึ้นใช้สำหรับวิชาอ่านเขียนและทักษะอื่น ๆ ทางภาษาสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3-5 แต่ละกลุ่มมีสมาชิก 4 คน ครูแบ่งนักเรียนแต่ละกลุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มเก่ง และกลุ่มอ่อน กลุ่มละ 2 คน จับคู่กัน ครูแยกสอนทีละกลุ่ม ขณะที่ครูสอนกลุ่มหนึ่ง กลุ่มที่เหลือจะจับคู่ทำงานกันในกิจกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ อ่านให้เพื่อนฟัง ทำนายว่าเรื่องที่อ่านจะจบลงอย่างไร เล่าเรื่องย่อให้เพื่อนฟัง ตอบคำถามท้ายบท ฝึกจดจำและสะกดคำ ค้นหาความหมายของศัพท์ต่าง ๆ ที่ปรากฏในท้องเรื่อง จากนั้นให้เด็กเก่งและเด็กอ่อนจับคู่กันทำงาน กิจกรรมที่กระทำมักจะเป็นสรุปจุดสำคัญของท้องเรื่อง ฝึกอ่านเพื่อความเข้าใจ จัดทำโครงร่างของเรียงความ เขียนเรียงความและบททวนเรียงความหรือเรื่องที่เขียน เพื่อปิดท้ายประกาศหน้าห้องหรือในห้องเรียน เด็กจะเรียนตามแผนการสอนที่ครูกำหนดให้แล้วฝึกปฏิบัติ ทดลองสอบก่อนสอบจริง เด็กจะไม่ทำการทดสอบจนกว่าทั้งสองคนประเมินกันแล้วว่าพร้อมที่จะสอบ เด็กคู่ใดทำคะแนนเฉลี่ยทั้งการอ่านและการเขียนได้สูงกว่าเกณฑ์ที่ครูกำหนดให้ จะได้รับการประกาศชมเชย

1.4.5 Jigsaw I

Elliot and others (1978, quoted in Slavin, 1991) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนแบบนี้ขึ้นใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 3-6 วิธีนี้กลุ่มหนึ่งจะมีนักเรียน 6 คน ความรู้ต่างระดับกัน สมาชิกแต่ละคนไปเรียนร่วมกับสมาชิกกลุ่มอื่น ๆ ในหัวข้อที่ต่างกัน ออกไป แล้วทุกคนกลับมากลุ่มของตนเพื่อสอนเพื่อนในสิ่งที่ตนได้ไปเรียนร่วมกับสมาชิกของกลุ่มอื่น ๆ การประเมินผลเป็นรายบุคคลรวมเป็นคะแนนของกลุ่ม

1.4.6 Jigsaw II

Slavin (1991) ได้พัฒนารูปแบบการเรียนรู้จากการผสมผสานของ Jigsaw I และ STL วิธีนี้เป็นการใช้ในขั้นต้นของการศึกษาด้านสังคม หรือวิชาอื่นที่ต้องเรียนจากเนื้อหาในหนังสือ วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน นักเรียนทุกคนเรียนบทเรียนเดียวกัน สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มให้ความสนใจในหัวข้อย่อยในบทเรียนต่างกัน ใครที่สนใจในหัวข้อเดียวกันจะไปประชุมกัน ค้นคว้า และอภิปราย แล้วกลับมาที่กลุ่มเดิมของตนสอนเพื่อนในเรื่องที่ตนเองไปประชุมกับสมาชิกของกลุ่มอื่นมา จบบทเรียนมีการทดสอบ ผลของคะแนนกลุ่มที่พัฒนาขึ้นได้ตามคะแนนมาตรฐานที่กำหนดจะได้รับรางวัล

1.4.7 Learning Together

Johnson and Johnson (1987, quoted in Slavin, 1991) วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี 4-5 คน ระดับความรู้ต่างกัน ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-6 ครูทำการสอนทั้งชั้น เด็กแต่ละกลุ่มทำงานตามที่ครูมอบหมายคะแนนของกลุ่มพิจารณาจากผลงานของกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน มีความรับผิดชอบในตัวเองต่องานที่ได้รับมอบหมาย สมาชิกกลุ่มมีทักษะในการทำงานกลุ่ม ครูสอนทักษะการทำงานกลุ่มและประเมินการทำงานกลุ่มของนักเรียน

1.4.8 Group Investigation

Sharan (1987, quoted in Slavin, 1991) วิธีนี้สมาชิกในกลุ่มมี 2-6 คน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเรื่องที่ต้องการค้นคว้าสมาชิกในกลุ่มแบ่งงานกันทำ กลุ่มเสนอผลงานหรือรายงานต่อหน้าชั้น การให้รางวัลหรือคะแนนให้เป็นกลุ่ม

จากที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ การเรียนแบบร่วมมือ จึงเป็นการเรียนที่ครูจัดนักเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มละ 2-6 คน มีการร่วมมือช่วยเหลือกันในการทำงานกลุ่ม สมาชิกกลุ่มมีทักษะการทำงานกลุ่ม การเรียนแบบร่วมมือได้มีการพัฒนาหลายรูปแบบ ส่วมมากใช้กับนักเรียนระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนสามารถเลือกและปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพห้องเรียนและเนื้อหาได้ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างมากสำหรับผู้เรียน

1.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลของการเรียนแบบร่วมมือ

มีงานวิจัยต่าง ๆ ที่แสดงถึงประสิทธิภาพของการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งจะนำเสนอไว้พอสังเขปต่อไปนี้

Sharan and others (1981, quoted in Arends, 1989) ศึกษา รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือที่ประเทศอิสราเอล เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้น ระหว่างเผ่าพันธุ์ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถสร้างความเข้าใจอันดีให้เกิดขึ้นได้ ระหว่างผู้อพยพชาวยิวที่มีภูมิหลังมาจากยุโรป และมีภูมิหลังมาจากตะวันออกกลาง

Davidson (1985, quoted in Slavin, 1989-1990) ศึกษาโครงสร้าง การกำหนดเป้าหมายของกลุ่ม และการให้รางวัล ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือที่ใช้ โครงสร้างเป้าหมายของกลุ่ม การให้รางวัลเป็นกลุ่มและบุคคลช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงกว่าการเรียนในชั้นเรียนปกติ ทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา

Steven (1987, 1988. quoted in Slavin, 1989-1990) ศึกษา วิธีการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้กับวิชาทักษะ ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือสามารถนำมา สอนวิชาทักษะ เช่น คณิตศาสตร์ ศิลปะศึกษา และการอ่านได้ ช่วยให้นักเรียนมีทักษะขั้นสูงใน การเขียนเชิงสร้างสรรค์และเข้าใจหลักสำคัญรวมทั้งวินิจฉัยเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี

Johnson and Johnson และคณะ (1987) ได้ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับการ เรียนแบบร่วมมือที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางเรียนระหว่างปี ค.ศ. 1924-1981 มีผลการวิจัย ถึง 122 เรื่อง ที่แสดงให้เห็นว่า การเรียนแบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนสูงขึ้นกว่าการเรียนแบบแข่งขัน และเป็นรายบุคคล

Guskey (1990) ทำการวิจัยโดยผสมผสานการเรียนแบบร่วมมือเข้า กับการเรียนแบบรอบรู้ ผลการศึกษพบว่า การผสมผสานการสอนทั้ง 2 วิธีนี้ สามารถช่วย ให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการเรียนมากขึ้น กว่า การให้นักเรียนเรียนโดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ช่วยเพิ่มศักยภาพในการผสมผสานความคิดเข้าด้วยกันและช่วยเพิ่มความคงทนของการเรียนรู้

Slavin (1991) ได้ทำการวิจัยวิธีเรียนแบบร่วมมือหลายรูปแบบมากกว่า 70 ครั้ง ใช้เวลาอย่างน้อย 4 สัปดาห์ ทั้งในระดับโรงเรียนประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีจำนวน 67 ครั้งเป็นการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เปรียบเทียบกับการสอน ปกติ จากการศึกษาพบว่า 41 ครั้งหรือร้อยละ 61 นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่า นักเรียนที่เรียนแบบปกติ 25 ครั้งหรือร้อยละ 37 ไม่มีความแตกต่าง และ 1 ครั้งหรือ ร้อยละ 2 นักเรียนกลุ่มทดลองมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่านักเรียนที่เรียนแบบปกติ

Slavin (1991) และ Johnson and Johnson (1987) ศึกษาโครงสร้าง การให้รางวัลและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเป็นกลุ่มในการเรียนแบบร่วมมือ ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างการให้รางวัลเป็นกลุ่ม มีส่วนช่วยกระตุ้นการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นได้ และในด้านเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่าเมื่อนักเรียนที่มี เชื้อชาติและจริยธรรมต่างกันมาทำงานร่วมกันโดยยึดวัตถุประสงค์ของกลุ่มจะทำให้นักเรียนมี ความรู้สึกที่ดีและยอมรับซึ่งกันและกัน

ดวงสมร อัครธนบดี (1985) ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการฝึก การเรียนรู้แบบร่วมมือ ต่อทัศนคติและพฤติกรรมความร่วมมือในเด็ก ตัวอย่างประชากร เป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 อายุระหว่าง 8 - 10 ปี ฝึกโดยใช้เกมแบบร่วมมือ (Cooperative Games) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่เล่นเกมแบบร่วมมือมีคะแนนทัศนคติและ พฤติกรรมการร่วมมือ ไม่แตกต่างไปจากกลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก

กรวรรณ กันยะพงศ์ (2528) ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการเรียน แบบร่วมมือ โดยใช้เทคนิคการต่อบทเรียนและการเสริมแรงที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ พฤติกรรมการเรียนแบบร่วมมือในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า การเรียนแบบร่วมมือในกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้เทคนิคการต่อบทเรียนและการ เสริมแรง นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ แต่มี พฤติกรรมการร่วมมือในชั้นเรียนมากกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ

สุดา เหลี้ยววิริยกิจ (2528) ทำการวิจัย เรื่อง ผลของการเรียนการสอน โดยกลุ่มเพื่อนและการสอนโดยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการวางเงื่อนไขการเสริมแรงเป็นกลุ่มต่อ สัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีการสอนโดยกลุ่มเพื่อนร่วมกับการวางเงื่อนไข การเสริมแรงเป็นกลุ่ม จะมีสัมฤทธิ์ผล ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีการสอนโดยกลุ่มเพื่อนเพียงอย่างเดียว

ดารณี รัตติ (2529) ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ ในการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการฝึกจากเพื่อนแบบราย บุคคลและแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า การสอนด้วยวิธีให้เพื่อนช่วยฝึกแบบรายบุคคลและกลุ่ม นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกัน

บังอร ชาน้ำ (2533) ทำการวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์
กลุ่มเด็กและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระหว่างกลุ่มที่มีความสามารถแบบเอกพันธ์
และแบบวิวิธพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่เรียนในสถานการณ์กลุ่ม ที่มีความสามารถแบบเอกพันธ์
และแบบวิวิธพันธ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ไม่แตกต่างกัน

2) นักเรียนมีความสามารถสูงที่เรียนในสถานการณ์กลุ่มเล็กแบบ
เอกพันธ์ และในสถานการณ์กลุ่มเล็กแบบวิวิธพันธ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ไม่แตกต่างกัน

3) นักเรียนความสามารถปานกลาง ที่เรียนในสถานการณ์กลุ่มเล็ก
แบบเอกพันธ์ และในสถานการณ์กลุ่มเล็กแบบวิวิธพันธ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
แตกต่างกัน

4) นักเรียนความสามารถต่ำ ที่เรียนในสถานการณ์กลุ่มเล็กแบบเอกพันธ์
และในสถานการณ์กลุ่มเล็กแบบวิวิธพันธ์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์แตกต่างกัน

5) จากปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้น พบความแตกต่างระหว่างสถานการณ์
กลุ่มเล็กที่มีความสามารถแบบเอกพันธ์และแบบวิวิธพันธ์ การถามคำถามและได้รับคำตอบและ
การไม่ทำงานกลุ่ม สำหรับการถามคำถามและได้รับคำตอบนักเรียนในกลุ่มเล็กที่มีความสามารถ
แบบเอกพันธ์ มีปฏิสัมพันธ์มากกว่านักเรียนในกลุ่มที่มีความสามารถแบบวิวิธพันธ์ ส่วนการไม่ทำ
งานกลุ่ม นักเรียนในกลุ่มที่มีความสามารถแบบวิวิธพันธ์มีปฏิสัมพันธ์มากกว่านักเรียนในกลุ่มที่มี
ความสามารถแบบเอกพันธ์

ชาญณรงค์ อินทรประเสริฐ (2533) ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ทางด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยม
ศึกษาปีที่ 5 โดยใช้วิธีการสอบแบบการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับการสอนทั้งชั้น
ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางด้านการฟังเพื่อความเข้าใจของ
กลุ่มที่เรียนโดยวิธีการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบทั้งชั้น

ปิยาภรณ์ รัตนกรกุล (2536) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนแบบร่วมมือ
โดยใช้การแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยพบว่า

1) นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยใช้การแบ่งกลุ่มแบบกลุ่มสัมฤทธิ์มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สูงกว่านักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์ตามวิธีเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) นักเรียนที่เรียนแบบร่วมมือโดยการแบ่งกลุ่มสัมฤทธิ์ที่ระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม อยู่ในระดับปฏิบัติมาก โดยที่นักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนสูง มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มระดับปฏิบัติมาก ด้านการให้ความช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่ม ส่วนนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนปานกลางและต่ำ มีบทบาทการให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มระดับปฏิบัติมากด้านการยอมรับความคิดเห็นของสมาชิกในกลุ่ม

อาภากรณ์ หวัดสงเนิน (2536) ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเรียนแบบร่วมมือที่มีต่อความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ตามวิธีเรียนแบบร่วมมือมีความสามารถในการแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามวิธีเรียนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนแบบร่วมมือ พบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษากับกลุ่มเด็กที่จัดคละกัน คือ เด็กเก่ง ปานกลาง และอ่อน ผลการวิจัยส่วนใหญ่แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งมีลักษณะการช่วยเหลือร่วมมือกันในการเรียน เน้นทักษะการคิด การแก้ปัญหาาร่วมกัน สามารถช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังนั้นสมควรที่จะได้มีการศึกษาวิจัยการเรียนแบบร่วมมือที่ใช้กับกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงด้วย เพื่อฝึกทักษะการคิดโดยใช้กระบวนการกลุ่ม เป็นการเพิ่มพูนความรู้ ท้าทายความสามารถ และนักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

2. นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

2.1 ความสำคัญและความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จัดเป็นเด็กที่มีความสามารถสูง เด็กเก่งหรือเด็กฉลาด เด็กพวกนี้เป็นที่ยอมรับกันว่าเป็นผู้สร้างสรรค์และเป็นผู้ที่สามารถพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้ เนื่องจากในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าจำเป็นต้อง

อาศัยทรัพยากรมนุษย์เป็นสำคัญ โดยเฉพาะผู้ที่มีสติปัญญาสูง มีความรู้ความสามารถและเป็นกำลังสำคัญในการร่วมกันวางแผนและแก้ปัญหา อีกทั้งสร้างสรรค์งานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ ดังนั้นเราจึงควรทำความรู้จักเด็กเหล่านี้ว่าเด็กเหล่านี้มีลักษณะพิเศษ เช่นไร ทั้งนี้เพื่อจะได้หาวิธีในการส่งเสริมและพัฒนาในการเรียนการสอนและจัดโปรแกรมพิเศษต่อไป ได้มีนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านได้ให้ความหมายของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงหรือเด็กที่มีสติปัญญาสูง เด็กเก่ง หรือเด็กฉลาดต่าง ๆ กันดังนี้

อารี รังสินนท์ (2527) ได้กล่าวถึงความหมายของเด็กเก่ง เด็กฉลาดว่าเป็นเด็กที่มีความสามารถเป็นเลิศและมีความถนัดเฉพาะด้าน กล่าวคือ มีสติปัญญาดี เชี่ยวมีความสามารถเฉพาะอย่างทางวิชาการ เก่งคณิตศาสตร์ เก่งทางภาษา เก่งคอมพิวเตอร์ มีความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ

U.S. Office of Education (1972, อ้างถึงใน ดวงเดือน อ่อนน่วม, 2529) ให้คำจำกัดความเด็กสามารถพิเศษ ว่า เป็นผู้มีความสามารถอยู่ในระดับสูงอันก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางด้านต่าง ๆ สูง เด็กเหล่านี้ต้องการจัดโครงการศึกษา และ/หรือบริการทางการศึกษาที่แตกต่างไปจากโครงการศึกษาที่โรงเรียนจัดให้เด็กทั่วไป ทั้งนี้เพื่อให้เกิดคุณค่าทั้งแก่ตนเองและสังคม เด็กเหล่านี้ส่อแววหรือแสดงให้เห็นผลสัมฤทธิ์เป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ ความสามารถทางด้านสติปัญญา ความถนัดทางวิชาการเฉพาะ คมความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความสามารถทางด้านศิลปะ ดนตรี และความสามารถทางทักษะ

Laycock (อ้างถึงใน กรรณิกา อ่อนแจ่ม, 2529) ได้อธิบายความหมายของเด็กที่มีความสามารถสูง โดยกล่าวแยกเป็น 2 ประเภทคือ เด็กที่มีสติปัญญาเลิศ (gifted child) ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูงกว่าปกติ และเด็กที่มีความถนัดเฉพาะด้าน (talented child) ซึ่งหมายถึงเด็กที่มีความสามารถพิเศษเฉพาะสาขาใดสาขาหนึ่งหรือมากกว่า

Fleigler and Bish (อ้างถึงใน ดุษฎี บริพันธ์ ฌ อุษุทธยา, 2531) ได้อธิบายความหมายของเด็กที่มีระดับสติปัญญาสูง หรือเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงว่าเป็นเด็กที่มีอยู่ในระดับ 15-20% แรกของจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน หรือเด็กที่มีความ

สามารถระดับสูงในสาขาวิชาเฉพาะต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เครื่องจักรกล ภาษา ศิลปะและดนตรี

จากความหมายของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ที่กล่าวมาทั้งหมดน่าจะสรุปได้ว่าเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง เด็กที่มีสติปัญญาสูงหรือมีความสามารถอยู่ในระดับสูง อันก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางด้านต่าง ๆ สูงต่อไปนี้อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ได้แก่ ความสามารถทางด้านสติปัญญา ความถนัดทางวิชาการเฉพาะ ความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการเป็นผู้นำ ความสามารถทางด้านศิลปะ ดนตรี และความสามารถทางทักษะ

2.2 ลักษณะของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

นอกจากความหมายของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เราควรต้องทราบถึงลักษณะของเด็กเหล่านี้ด้วยซึ่ง Mallis และ Heineman (อ้างถึงใน นงลักษณ์ ศรีสุวรรณ, 2528) ได้บรรยายถึงลักษณะของผู้ที่มีความสามารถพิเศษในด้านลักษณะทางสติปัญญา มีดังนี้

- 1) มีความอยากรู้อยากเห็นอย่างแท้จริง และมีความเพียรพยายามที่จะแสวงคำตอบให้ได้
- 2) มีความสนใจอย่างกว้างขวาง มักจะทุ่มเททุกอย่างให้กับงานที่สนใจและมีช่วงความสนใจยาวนานกว่าปกติ
- 3) มีความรู้ในสิ่งต่าง ๆ มากมาย ทั้งเนื้อหาวิชาการทั่วไป เกมและงานอดิเรกอื่น ๆ
- 4) มีความสามารถตีเชื่อมโยงในการจดจำข้อมูลต่าง ๆ สามารถจดจำได้อย่างถูกต้องแม่นยำและยาวนาน
- 5) มีความสามารถในการคิดเชิงนามธรรมในระดับสูง สามารถแยกแยะให้เหตุผลจัดระบบและสรุปเรื่องราวต่าง ๆ ให้ถูกต้องและรวดเร็ว
- 6) มีความสามารถในการกำหนดรูปแบบต่าง ๆ เกี่ยวกับสัญลักษณ์ มักสนใจเกี่ยวกับตัวเลข ภาษาหรือศิลปะและดนตรี และเป็นผู้ที่สนใจในการอ่านอย่างมาก สามารถอ่านหนังสือได้คล่องแคล่วตั้งแต่เยาว์วัย
- 7) มีความกระตือรือร้นที่จะคิดสร้างประดิษฐ์ หรือผลิตสิ่งต่าง ๆ ในสาขาที่ตนสนใจ
- 8) มีความสามารถที่จะนำเอาวัสดุต่าง ๆ ที่มีอยู่มาสร้างให้เกิดผลผลิตได้ และสามารถที่จะตัดแปลงเพื่อให้เกิดแนวคิดใหม่ ๆ ที่ต่างจากผู้อื่นเสนอไว้

9) สามารถวางแผนการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดและเป็นประโยชน์มากที่สุด

10) มีสมาธิในการทำงานที่ตนสนใจดีมาก มีความรับผิดชอบต่องานที่ตนเป็นผู้เลือกและสามารถที่จะเข้าใจและเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็วด้วยตนเอง

สัญลักษณ์ เทียนสุวรรณ (2528) และ บังอร ภูวภิรมย์ขวัญ (2521) กล่าวถึงลักษณะของเด็กฉลาดไว้ดังนี้

1) สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและง่ายดาย และสามารถนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์จริงได้

2) จำได้แม่นยำโดยไม่ต้องฝึก (drill) มากนัก

3) ออยากรู้อยากเห็น ชอบซักถาม ลักษณะคำถามจะมีทั้งลึกซึ้ง กว้างขวางหลาย ๆ ประเภทและถามบ่อยครั้ง

4) มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาต่าง ๆ สูง มีความก้าวหน้าสูงกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนอย่างชัดเจน โดยสม่ำเสมอ

5) ชอบอ่านหนังสือที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของบุคคล

6) มีประสิทธิภาพในการทำงานที่ได้รับมอบหมายสูง จนเป็นที่ไว้วางใจได้

7) มีความสนใจและพอใจที่จะทำงานเพิ่มมากขึ้นกว่านักเรียนคนอื่น ๆ

8) แสดงความสนใจต่อคำและความคิดต่าง ๆ ชอบค้นคว้าจากพจนานุกรม สารานุกรม และหนังสือที่เป็นแหล่งรวบรวมความรู้ต่าง ๆ มีคำค้นหามากมายเอาไว้ใช้ ทั้งที่เกิดขึ้นเองและได้ยืมจากผู้อื่น

9) รู้จักคิดอย่างมีเหตุผลระจ่างแจ้งสามารถทำความเข้าใจความคิดต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

10) มีความสามารถในการออกความเห็นทั่ว ๆ ไป มองเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องราวต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลอันดีต่อกัน

11) ช่างสังเกต รู้จักจัดระเบียบและแยกประเภท รู้จักเลือกสรรและเก็บรวบรวมบันทึกไว้

12) สามารถรู้สึกอ่อนไหวและซาบซึ้งในสิ่งต่าง ๆ อย่างมากมายและไว้อย่างมากในขณะที่ได้เกิดขึ้น ๆ ยังไม่รู้สึก

13) สนใจธรรมชาติของบุคคลและธรรมชาติของโลกตั้งแต่วัยต้น

14) ชอบสังคมกับเพื่อนที่มีอายุมากกว่าและสนุกสนานกับผู้ใหญ่

จากลักษณะของเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เด็กฉลาด หรือเด็กเก่งที่ นักการศึกษาได้กล่าวมานั้น พอจะกล่าวได้ว่า เด็กเหล่านี้มีความกระตือรือร้นในการทำงาน มีการวางแผนการทำงาน รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย จดจำได้แม่นยำ เป็นนักอ่าน ช่างสังเกต ช่างซักถาม ชอบค้นคว้าหาความรู้ มีความสนใจที่จะทำงานเพิ่มมากกว่านักเรียนคนอื่น ๆ ฯลฯ

2.3 การจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ด้วยลักษณะพิเศษของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีความสามารถที่เหนือกว่าเด็กระดับปกติทั่ว ๆ ไป ดังนั้นการจัดการศึกษานี้พิเศษให้เขาเหล่านั้นได้ มีโอกาสเรียนรู้เท่ากับเป็นการช่วยเหลือให้เด็กเหล่านี้ได้มีการพัฒนาตามศักยภาพของตนเอง ได้มากที่สุด ซึ่งการจัดการศึกษาและกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนเหล่านี้ ทางโรงเรียนสามารถจัดขึ้นได้หลายทาง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมและความเหมาะสมหลาย ๆ อย่างประกอบกัน

อารี รังสินันท์ (2527) ได้แบ่งการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงออกเป็น 3 วิธี พอสรุปได้ดังนี้

1) การจัดชั้นพิเศษ (special class) เป็นการแยกเด็กที่มีความสามารถสูงออกมาเรียนรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งสามารถจัดได้ในลักษณะดังนี้คือ

1.1) การให้เด็กที่มีความสามารถสูง เรียนเพิ่มจากที่เรียนในชั้นเรียน โดยจัดให้เด็กกลุ่มนี้เรียนร่วมกับเด็กที่มีความสามารถสูงเช่นเดียวกัน

1.2) การจัดชั้นเรียนพิเศษโดยเฉพาะ การจัดลักษณะนี้เป็น การจัดชั้นเรียนพิเศษให้แก่เด็กที่มีความสามารถสูง โดยให้เรียนในชั้นที่สูงกว่าชั้นเรียนปกติ 1 ชั้นเรียน แล้วรับหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ ความรู้และความสามารถของเด็ก

1.3) การจัดโรงเรียนพิเศษโดยเฉพาะ หมายถึง การจัดโรงเรียนสำหรับเด็กที่มีความสามารถสูงโดยเฉพาะ มีการคัดเลือกนักเรียนโดยมีการทดสอบ วิชาปัญญา เด็กเหล่านี้จะได้เรียนรู้โดยมีการจัดการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์สื่อการสอน และจัดหาครูสอนโดยเฉพาะ ซึ่งการจัดแบบนี้จำเป็นต้องลงทุนสูงมาก การจัดเช่นนี้อาจเป็น ปัญหาสำหรับผู้เรียนได้ ทั้งนี้เพราะเด็กจะอยู่ในสังคมที่มีเด็กในลักษณะที่มีสติปัญญาเดียวกัน ดังนั้นเมื่อเด็กไปอยู่ในสังคมปกติซึ่งมีคนหลายระดับสติปัญญาอาจจะทำให้มีปัญญาในการปรับตัวทางสังคม

2) การสอนเร่ง (acceleration) เป็นการจัดให้เด็กที่มีความสามารถสูงได้เรียนในลักษณะเข้าเรียนก่อนเกณฑ์อายุ คือรับเด็กที่ยังไม่ถึง 7 ขวบ ที่มีความพร้อมและมีสติปัญญาสูงจริง เข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การเรียนข้ามชั้นก็เป็นลักษณะการสอนเร่งอีกลักษณะหนึ่ง โดยการให้เด็กที่มีความสามารถหรือมีสติปัญญาสูงได้ข้ามชั้นที่สูงขึ้นไป เช่น จากชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ขึ้นไปเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และการเรียนควบชั้น ซึ่งเป็นการสอนเร่งอีกลักษณะหนึ่ง เป็นการจัดขึ้นเพื่อแก้ปัญหาสำหรับนักเรียนที่เรียนข้ามชั้น เนื่องจากการให้เด็กได้ข้ามชั้นอาจจะทำให้เด็กเกิดช่องว่างในวิชาความรู้และประสบการณ์ โดยจัดให้นักเรียนเรียนควบชั้น โดยการรวมหลักสูตรชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 บางส่วน เข้ามารวมไว้ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 การทำเช่นนี้สามารถแก้ปัญหาการเกิดช่องว่างขึ้นได้

3) การสอนเสริม (enrichment) เป็นการสอนเพิ่มเติมวิชาเรียนตลอดจนเนื้อหาในแต่ละวิชาเข้าไปในหลักสูตร ซึ่งเด็กเรียนอยู่แล้วโดยปกติ เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์ให้แก่เด็กให้กว้างขวางยิ่งขึ้น การสอนเพิ่มสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การมอบหมายงานให้เด็กทำพิเศษตามที่เขาสนใจ การให้เรียนพิเศษนอกชั้นเรียน การจ้างครูพิเศษในแขนงที่เด็กมีความถนัดเป็นพิเศษ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

สัญลักษณ์ เทียนสุวรรณ (2528) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมพิเศษที่ตอบสนองความต้องการของเด็กสติปัญญาสูง ดังนี้

- 1) จัดเด็กเข้าเรียนก่อนถึงวัยเรียน (early entrance)
- 2) ให้ข้ามชั้นเรียน (double grade promotion)
- 3) จัดชั้นเรียนพิเศษ (advance class)
- 4) จัดสอนพิเศษ (tutoring)
- 5) จัดเสริมเนื้อหาวิชา (advance subject matter)
- 6) จัดชั้นเรียนพิเศษเพิ่มเติม (extra class for extracredit)
- 7) จัดชั้นพิเศษเรียนภาคฤดูร้อน (special summer class)

การจัดการศึกษาหรือกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีหลายลักษณะด้วยกัน เช่น การจัดชั้นเรียนพิเศษ การสอนเร่ง และการสอนเสริมทั้งนี้เพื่อเสริมความรู้และประสบการณ์เพื่อเด็กกลุ่มนี้ให้กว้างขวางขึ้น และได้มีโอกาสพัฒนาความสามารถเต็มที่ตามศักยภาพของตนเองรวมทั้งเรียนอย่างมีความสุข

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

Stewart (1971) ได้ศึกษาลักษณะของนักศึกษาที่มีระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน โดยแบ่งนักศึกษาออกตามระดับผลทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีระดับผลการเรียนสูงมีทักษะในการอ่านเข้าใจเนื้อหาและสามารถจัดรวม กลุ่มเนื้อหาให้สัมพันธ์กันอย่างมีความหมาย สามารถเข้าใจและแก้ปัญหาได้ถูกต้องภายในเวลาที่พอเหมาะสามารถทำงานได้เป็นเวลานาน ๆ มีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จด้านวิชาการและประสบการณ์ต่าง ๆ สามารถเป็นผู้นำ ทางความคิดและมีความจริงจัง ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและสภาพแวดล้อมรอบตัว

Ferguson and Isarapreeda (1985) ได้ทำการประเมินโครงการพิเศษสำหรับเด็กปัญญาเลิศใช้โปรแกรมพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กเกรด 3-5 โดยใช้รูปแบบผสมผสานระหว่างวิธีระดมความคิด วิธีซินเนคติกส์ และการเสริมแรง ผลการวิจัยพบว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กได้ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าก่อนเริ่มโครงการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Hooker (1988) ได้ศึกษาการใช้วิธีเรียนแบบร่วมมือกับเด็กปัญญาเลิศ ศึกษาเฉพาะกรณีการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ผลการวิจัยพบว่า มีการพูดคุย มีการให้ข้อมูลข่าวสาร ยอมรับ เชื่อถือซึ่งกันและกัน มีการยอมรับเพื่อนคนอื่นมากขึ้น มีการแก้ปัญหาคความขัดแย้งระหว่างร่วมกิจกรรม มีทัศนคติที่ดีต่อโรงเรียนและการเรียนแบบร่วมมือ ส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าได้ช่วยเหลือและรับการช่วยเหลือ และเห็นว่า การทำงานเป็นกลุ่มดีกว่าการทำงานคนเดียว

สัมภาษณ์ ฉัตรบุปผา (2529) ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการเรียนของนักเรียน โดยเปรียบเทียบกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ พบว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีความสามารถในการอ่าน สนใจในการเรียนและการมีส่วนร่วมในชั่วโมงเรียนดีกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

นางลักษณ์ ศรีสุวรรณ (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ลักษณะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูง ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางสังคม นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์สูงส่วนใหญ่คบเพื่อนรุ่นเดียวกันซึ่งมีถึง ร้อยละ 60 รองลงมา ร้อยละ 32 คบเพื่อนที่โตกว่า เพื่อนที่นักเรียนชอบมักเป็นคนเรียนเก่งมีผลการเรียนในระดับเดียวกับตน ซึ่งมีอยู่ร้อยละ 46 เพื่อนที่นักเรียนไม่ชอบส่วนใหญ่ร้อยละ 61 และ 49 ไม่ชอบเพื่อนที่เกร

ชอบแก๊งหรือรังแกผู้อื่น และเพื่อนที่เห็นแก่ตัว เอาเปรียบผู้อื่น ไม่ให้ความร่วมมือ และส่วนใหญ่ ร้อยละ 79 ชอบทำงานร่วมกับเพื่อน ส่วนใหญ่มีการปรับตัวได้ดีทั้งต่อบุคคลแวดล้อม และสภาวะการณ์

กรณีกา อุ่นแจ่ม (2529) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของการใช้กิจกรรมเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนส่วนใหญ่รู้สึกภูมิใจ ตีใจ และอยากเข้าร่วมกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ และชอบที่ได้มีโอกาสเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ที่มีความสามารถใกล้เคียงกัน นักเรียนส่วนมากต้องการให้มีการจัดกิจกรรมเสริมทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษต่อไป คิดเป็นร้อยละ 96.67 และเห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวมีประโยชน์มากคิดเป็นร้อยละ 100.00

สนธิรัตน์ กุทธิงชัยเลิศ (2530) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลจากการใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ในการพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของกลุ่มทดลองมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำของกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

เพ็ญศรี ชินตาปัญญากุล (2533) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง วิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า วิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ การวางแผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การฝึกฝนภาษาอังกฤษ การควบคุมและการตรวจสอบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เทคนิคในการจำคำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ และการเดาความหมายคำศัพท์ หรือรูปประโยค โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านทั้ง 5 ด้าน พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมากทุกด้าน

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนมีลักษณะพิเศษเฉพาะตัว คือ มีความตั้งใจและสนใจเรียน มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน เรียนอย่างสนุกสนาน ชอบที่จะเรียนร่วมกับนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงเช่นเดียวกัน มีความปรารถนาที่จะประสบความสำเร็จด้านวิชาการ และต้องการการจัดกิจกรรมเสริมให้เป็นพิเศษ ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่ากิจกรรมที่จะเสริมให้

สามารถเพิ่มความรู้นักเรียน นักเรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นเมื่อได้เรียนในลักษณะของกระบวนการกลุ่ม ดังนั้นวิธีการเรียนแบบร่วมมือซึ่งมีลักษณะการช่วยเหลือร่วมมือกันในการเรียน เน้นทักษะการคิดอย่างอิสระ น่าจะสามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมเสริมให้นักเรียน ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษได้ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนมีความสามารถในการเรียนได้สูงขึ้น

3. การเขียนภาษาอังกฤษ

3.1 ความสำคัญและความหมายของการเขียน

ทักษะที่สำคัญในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทักษะหนึ่ง คือ ทักษะการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่ยากและมีวิธีการสอนที่ซับซ้อนมากกว่าทักษะอื่น ๆ เพราะการเขียนต้องอาศัยความรู้และข้อมูลต่าง ๆ จากทักษะการฟัง การพูด และการอ่าน มาเป็นพื้นฐานเพื่อให้ผู้เขียนสามารถใช้ความรู้ความสามารถของตนเอง ถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนที่ทำให้คนอื่นเข้าใจตามความต้องการของตนเองได้ถูกต้อง ดังนั้นการเขียนจึงเป็นทักษะที่จำเป็นต้องฝึกให้นักเรียน

นักภาษาศาสตร์และผู้เชี่ยวชาญทางภาษา ได้ให้ความหมายของการเขียนไว้หลายรูปแบบ ดังนี้

Lado (1964) กล่าวว่า การเขียน คือ การสื่อความหมายด้านตัวอักษรของภาษา ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน การเขียนเป็นรูปแบบหนึ่งของการใช้ตัวอักษรอย่างมีความหมาย โดยการเรียบเรียงข้อความให้ถูกต้องตามลักษณะของโครงสร้างทางภาษานั้น ๆ โดยใช้แบบฟอร์มของการเขียนให้ตรงจุดมุ่งหมาย ตลอดจนใช้สำนวนโวหารให้ถูกต้อง

Arapoff (1967) ได้ให้ความหมายของการเขียนว่า การเขียนคือ การแสดงความคิดสิ่งที่มีอยู่ในใจ อารมณ์ และประสบการณ์ซึ่งอาจเป็นประสบการณ์ทางตรงหรือทางอ้อม มาเลือกและเรียบเรียงโดยอาศัยรูปแบบและศิลปะในการถ่ายทอดออกมาในลักษณะของตัวอักษร

Oliva (1969) กล่าวว่า การเขียนเป็นภาษาของผู้คิดในการที่จะสื่อความคิด ความรู้ ตลอดจนเรื่องราวต่าง ๆ ของเขาให้ผู้อื่นเข้าใจตรงกับเจตนาของผู้เขียน ซึ่งการสื่อความหมายขึ้นอยู่กับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน

สุปะนีย์ นาครทรรพ (2524) และ ประภาศรี สิห์อำไพ (2524) ได้ให้ความหมายของการเขียนในแนวเดียวกันว่า การเขียน คือ การแสวงหาความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เขียนย่อมมีเจตนา และข้อคิดเห็นในการเขียน ซึ่งผู้อ่านควรวิเคราะห์ค้นพบเจตนาและข้อคิดเหล่านั้น จึงจะรับสารจากผู้เขียนได้

วาสนา โกวิทยา (2525) ได้ให้ความหมายของการเขียนว่า การเขียน คือ การแสวงหาความรู้ ความคิด ความรู้สึก และความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ผู้เขียนย่อมมีเจตนาและข้อคิดเห็นในการเขียน ซึ่งผู้อ่านควรวิเคราะห์เรื่อง ค้นหาค้นพบเจตนาและข้อคิดเห็นเหล่านั้นจึงจะสามารถรับสารจากผู้เขียนได้

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้ความหมายเกี่ยวกับการเขียนอีกหลายท่าน ซึ่งพอสรุปได้ว่าการเขียน คือ การถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก และประสบการณ์ ออกมาเป็นตัวอักษร โดยมีจุดมุ่งหมายจะสื่อสารกับผู้อ่านในเรื่องใด ซึ่งต้องอาศัยความรู้ทางด้าน ไวยากรณ์ คำศัพท์ และการเลือกใช้คำมาประกอบให้เหมาะสมกับความรู้ ความคิดพื้นฐานของผู้อ่าน ซึ่งจะทำให้ผู้เขียนสื่อความหมายได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ และเกิดความเข้าใจเป็นอันดีกับผู้อ่าน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3.2 ขั้นตอนการสอนทักษะการเขียน

การเขียนเป็นการสื่อสารความหมายที่ต้องอาศัยการฝึกที่เป็นระบบหลายรูปแบบ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะการเขียนของผู้เรียน

Rivers (1972) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้ที่เขียนภาษาต่างประเทศได้ต้องได้รับการฝึกที่เป็นระบบจากง่ายไปหายาก 5 ขั้น คือ

- 1) การลอกเลียนแบบ (copying) เป็นขั้นแรกที่ผู้เรียนจะได้รับการฝึกให้คุ้นกับตัวอักษร โครงสร้างของประโยค และเครื่องหมายวรรคตอนตามแบบแผนที่กำหนดให้
- 2) การถอดแบบ (reproduction) เป็นการเขียนประโยคหรือข้อความที่เคยเรียนมาแล้วทั้งการฟัง การอ่าน การคัดลอกและการจำ มาเขียนซ้ำโดยไม่ดูต้นฉบับ แล้วตรวจคำตอบจากประโยคต้นฉบับ
- 3) การเขียนประโยคเอง (recombination) เป็นการนำคำหรือประโยคที่เคยเรียนมาแล้วทั้งการฟัง การอ่าน การคัดลอกและการจำแต่มีความซับซ้อนในด้านโครงสร้างของประโยค มาเปลี่ยนแปลงคำบางคำและนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเรื่อง
- 4) การเขียนจากสิ่งที่กำหนด (guided writing) ในขั้นนี้ ผู้เขียนมีอิสระในการเลือกใช้คำศัพท์และโครงสร้างมากขึ้น แต่ยังคงอยู่ในขอบเขตของงานที่กำหนดให้
- 5) การเรียงความ (composition) ผู้เขียนมีอิสระมากขึ้นในการเขียน รู้จักทำเค้าโครงเรื่องเอง สามารถเลือกคำศัพท์ โครงสร้างของประโยคมาใช้เขียนเรื่องของตนได้

Valette and Disick (1972) ได้แบ่งลำดับขั้นตอนการเขียนที่แตกต่างกันจากริเวอร์ส ดังนี้

- ขั้นที่ 1 : ขั้นกลไก (mechanical skill)
ขั้นนี้นักเรียนสามารถลอกคำตอบหรือประโยคได้ถูกต้อง และเขียนสะกดคำจากความจำหรือเขียนตามคำบอกได้ถูกต้อง โดยไม่จำเป็นต้องเข้าใจคำหรือประโยคที่ตนเขียน
- ขั้นที่ 2 : ขั้นความรู้ (Knowledge)
ขั้นนี้นักเรียนจะรู้จักเสียงและสัญลักษณ์ที่สอดคล้องกันสามารถเขียนตามคำบอกด้วยประโยคที่ตนเคยได้ถูกต้อง เขียนอธิบายภาพด้วยประโยคและคำศัพท์

ซึ่งเคยเรียนมาแล้ว และสามารถเขียนตอบคำถามซึ่งเป็นคำถามที่นักเรียนคุ้นเคยได้

ขั้นที่ 3 : ขั้นถ่ายโยง

การเขียนในขั้นนี้นักเรียนสามารถนำกฎไวยากรณ์และคำศัพท์ที่เรียนมาแล้วมาสร้างประโยคใหม่ในสถานการณ์ที่นักเรียนไม่เคยพบมาก่อน

ขั้นที่ 4 : ขั้นการติดต่อสื่อสาร (communication)

ขั้นนี้นักเรียนสามารถเขียนแสดงความรู้สึกนึกคิด เช่น เขียนจดหมายถึงเพื่อน เขียนเรียงความตามเรื่องที่กำหนดให้

ขั้นที่ 5 : วิจารณ์วิจารณ์ (criticism)

ขั้นนี้นักเรียนสามารถเขียนโดยใช้แบบลีลา และเลือกคำที่เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง จุดประสงค์ หรือผู้อ่าน ซึ่งเป็นความสามารถที่ใกล้เคียงกับเจ้าของภาษา เช่น เขียนเรื่องสั้น เขียนจดหมายธุรกิจ เป็นต้น

Johnson and Morrow (1981) ได้ให้ขั้นตอนการเขียน ดังนี้

- 1) ตั้งจุดมุ่งหมายของการเขียน ในขั้นนี้ผู้สอนต้องตั้งจุดประสงค์ว่าต้องการให้ผู้เขียนมีความสามารถหรือบรรลุจุดประสงค์ใดเมื่อเขียนเสร็จแล้ว
- 2) ดำเนินการสอน ขั้นนี้ผู้สอนจะใช้สื่อหรืออุปกรณ์ต่าง ๆ มาช่วยในการสอน โดยใช้ให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการให้นักเรียนเขียน
- 3) ลงมือเขียนในสิ่งที่ตั้งจุดมุ่งหมายไว้ในขั้นแรก อาจใช้วิธีเขียนแบบกำหนดขอบข่ายให้สำหรับขั้นสุดท้ายอาจให้นักเรียนเขียนเองโดยอิสระ
- 4) การถ่ายโอน เป็นการนำความรู้ที่ได้ไปแล้วไปเขียนใหม่ที่คล้ายกับเรื่องเดิมหรือเขียนเรื่องใหม่

Kirszner and Mandell (1984) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่า การฝึกทักษะการเขียน มีขั้นตอนใหญ่ 3 ขั้นตอน คือ

- 1) การฝึกเขียนในระยะเริ่มต้น เป็นเพียงการเขียนประโยคสั้น ๆ จากคำศัพท์และโครงสร้างที่นักเรียนเรียนมาแล้ว หรือเติมคำในประโยคให้ได้ความสมบูรณ์
- 2) การเขียนตามกรอบที่กำหนดให้ (Controlled composition) เป็นการเขียนเลียนแบบที่ครูให้ เป็นการฝึกใช้คำหรือรูปประโยคที่เรียนมาแล้ว เพื่อฝึกให้เกิดความแม่นยำในภาษายิ่งขึ้น

3) การเขียนที่มีการชี้แนะ (Guided Composition) การเขียนแบบนี้ ครูต้องชี้แนะให้คำศัพท์ รูปประโยค และความคิดในการเรียบเรียง มีขั้นตอนการเขียน ดังนี้

3.1) ขั้นก่อนการเขียน (Prewriting) เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียนก่อนลงมือเขียนจริง ซึ่งอาจเป็นการสนทนาหรือปรึกษาหารือร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องที่จะเขียน

3.2) ขั้นการเขียน (Writing) ให้นักเรียนลงมือเขียนเป็นแบบร่าง ก่อนให้นักเรียนช่วยกันนำความคิดที่ได้จากการเขียน (Prewriting) มาเขียนโดยไม่ต้องกังวลเรื่องความถูกต้อง ตัวสะกด หรือการเรียบเรียงรูปประโยค แต่เน้นในเนื้อเรื่องเป็นสำคัญ

3.3) ขั้นตรวจทาน (Revising) นักเรียนจะอ่านทบทวนสิ่งที่เขียนไปแล้วมีการตรวจสอบเรื่องตัวสะกด คำผิด หรือเครื่องหมายวรรคตอน ทั้งนี้เพื่อให้การเขียนสื่อความหมายได้

3.4) ขั้นการฝึกเขียน (Rewriting) เป็นขั้นสุดท้ายของการฝึกเขียน ถือเป็น new writing ในขั้นนี้นักเรียนต้องนำเนื้อเรื่องที่เขียนไปแล้วทำให้สมบูรณ์ พร้อมทั้งจะรายงานหรือเขียนส่งครูได้

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526) จัดลำดับขั้นการเขียนดังนี้

1) สำหรับผู้เริ่มเขียน ให้เขียนทุกอย่างตามที่ครูกำหนดให้ (Controlled writing) เพื่อไม่ให้ผู้เรียนใช้ภาษาผิด ผู้เรียนสามารถเขียนได้เอง เมื่อได้รับการฝึกทักษะ การฟัง การพูด และการอ่านมาแล้ว

2) สำหรับผู้ที่รู้ภาษาอังกฤษพอประมาณ ครูแนะนำส่วนที่เขียนให้ เช่น คำศัพท์รูปแบบของประโยคที่ใช้เขียน รวมทั้งแนวคิดและวิธีดำเนินเรื่องแล้วจึงให้นักเรียนเขียนเอง (Guided Writing)

3) สำหรับผู้รู้ภาษาอังกฤษดีแล้วให้เขียนเองโดยครูไม่ต้องช่วย (Free Composition) เป็นการเขียนที่แสดงความสามารถของผู้เขียนเองและแสดงความคิดเห็น ความคิดริเริ่ม รวมทั้งลีลาในการเขียนด้วย

สุภัทรา อักษรานเคราะห์ (2532) กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเขียนโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

- 1) กิจกรรมก่อนการเขียน (pre-writing activities)
เป็นการสร้างความสนใจเรื่องที่จะเขียนและปูพื้นความรู้ในเรื่องที่จะเขียนโดยการทบทวนความรู้เกี่ยวกับกลไกทางการเขียน
- 2) กิจกรรมระหว่างการเขียน (while-writing activities)
เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาฝึกทักษะในขณะที่เขียนเรื่อง ซึ่งอาจจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น นำบัตรเชิญลักษณะต่าง ๆ มาเป็นแบบให้เขียนตาม เป็นต้น
- 3) กิจกรรมหลังการเขียน (post-writing activities) โดยผู้เรียนพยายามใช้ทักษะเขียนสัมพันธ์กับทักษะอื่น คือ นำเรื่องที่เขียนมาอ่านให้เพื่อนในชั้นฟัง นำมาถามคำถาม เขียนบทสนทนา แสดงบทบาทสมมติ หรือนำมาอภิปราย แสดงความคิดเห็น ตลอดจนวิจารณ์ข้อเขียนนั้น ๆ ในเชิงความถูกต้องในการสื่อความ ตลอดจนการใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสม

3.3 ประเภทของกิจกรรมการสอนทักษะการเขียน

3.3.1 การเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

ในการสอนทักษะการเขียนในห้องเรียนนั้น มีนักภาษาศาสตร์และผู้สนใจวิชาภาษาอังกฤษ ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมการสอนทักษะการเขียนไว้หลายท่าน ดังนี้

Raimes (1983) ได้เสนอกิจกรรมการสอนเขียนไว้หลายรูปแบบ คือ

- 1) การใช้รูปภาพ ให้นักเรียนเขียนโดยใช้ภาพเป็นสื่อ เช่น ภาพการ์ตูน ภาพโปสเตอร์ ภาพจากหนังสือนิตยสาร เป็นต้น
- 2) การให้ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ไดอะแกรม ตาราง กราฟ และแผนภูมิ และใช้เป็นข้อมูลในการเรียบเรียงให้ต่อเนื่องเน้นเรื่องราว
- 3) ให้นักเรียนอ่านเรื่อง และเขียนโดยใช้ข้อมูลจากเรื่องที่อ่าน
- 4) การให้นักเรียนฝึกทักษะในลักษณะต่าง ๆ เช่น

4.1) ระดมสมอง (Brainstroming) เป็นการระดมความคิด โดยกำหนดเรื่องที่อยู่ใกล้ตัว ใกล้กับชีวิตจริง โดยให้นักเรียนช่วยกันทำ ช่วยกันคิด ช่วยกันพูด เกี่ยวกับรูปประโยค คำที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่กำหนดให้ และนำมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์

4.2) การเขียนอภิปรายตามที่กำหนด (Guided Discussion) ครูกำหนดรูปคำศัพท์และประโยค พร้อมตัวอย่างการเขียน ให้นักเรียนปรึกษาและช่วยกันเขียน

4.3) การสัมภาษณ์ (Interview) เป็นการให้นักเรียนสัมภาษณ์
จดบันทึก สิ่งที่สัมภาษณ์ แล้วนำมาเขียนรายงาน

4.4) การเขียนตามคำบอก (Dictation) เป็นการเขียนตาม
คำที่ครูบอก

4.5) การเขียนจากเรื่องที่กำหนด (Dicto-Comp) ให้ช่วยกัน
เขียนเรื่องจากสิ่งที่ได้ฟังจากครู

4.6) การจดบันทึก (Note-Taking) ให้นักเรียนเขียน
จดบันทึกสั้น ๆ เฉพาะใจความสำคัญสรุปความคิดเห็นและอภิปราย

4.7) การเขียนต่อเรื่องที่กำหนดให้ (Story-Telling)
ให้นักเรียนเขียนเรื่องต่อให้จบจากเรื่องที่ครูล่าให้ฟัง

5) การให้นักเรียนฝึกเขียนเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การ
เขียนบัตรอวยพรต่าง ๆ การเขียนประกาศ เป็นต้น

สุไร พงษ์ทองเจริญ (2526) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมการสอน
ทักษะการเขียน ดังนี้

1) การเขียนเพื่อฝึกหัดสิ่งที่เรียนไปแล้ว

1.1) ด้านไวยากรณ์ ให้เขียนตามแบบฝึกหัดที่นักเรียนได้
เรียนมาแล้ว เช่น ฝึกจากตารางเทียบแทน การเปลี่ยนรูปประโยค การใช้สถานการณ์และการ
ขยายประโยค

1.2) ด้านคำศัพท์ ทำแบบฝึกหัดเพื่อให้ใช้คำศัพท์ที่เรียนไปแล้ว
ด้วยวิธีการหาคำที่มีความหมายตรงกัน ตรงกันข้าม การใช้คำจำกัดความ ถอดความและวิธีใช้คำ
เหล่านั้นในประโยค

1.3) แบบฝึกตามบทอ่านที่ทำไปแล้วในเรื่องให้เขียนตอบสั้น ๆ
หรือเขียนสรุปเรื่อง หรือให้เขียนเรื่องใหม่แต่เลียนแบบบทอ่าน หรืออาจใช้วิธีเติมคำลงใน
ช่องว่างให้ได้ใจความตามเรื่องที่ตนอ่านได้แล้ว

2) การเขียนบทสนทนา

2.1) ตอบบทสนทนาหรือเขียนขยายเติมบทสนทนา

2.2) แปลงเรื่องเล่าเป็นบทสนทนาหรือแปลงบทสนทนาเป็น

เรื่องเล่า

2.3) เขียนบทสนทนาจากคำที่กำหนดให้หรือเขียนบทสนทนา

ใหม่โดยใช้การถอดความ

- 3) การเขียนตามคำบอก มีวิธีการดังนี้
- 3.1) เลือกเรื่องที่นักเรียนสนใจ
 - 3.2) เล่าเรื่องที่จะอ่านให้นักเรียนฟัง
 - 3.3) อธิบายคำศัพท์ยากหรือเครื่องหมายวรรคตอนที่ใช้ในบทนั้น
 - 3.4) อ่านคำด้วยสำเนียงปกติและความเร็วในอัตราธรรมดาให้นักเรียนฟังโดยไม่ต้องเขียน
 - 3.5) อ่านอีกครั้งโดยไม่หยุดตามหลักของจังหวัดหุศหุศหุศหุศและเสียงขึ้นลง
 - 3.6) อ่านทบทวนด้วยสำเนียงปกติ เพื่อให้นักเรียนแก้ไขคำที่ฟังผิด
 - 3.7) การตรวจแก้ไข
- 4) การเขียนบรรยายภาพหรือสิ่งของ โดยครหาภาพมาให้นักเรียน 1 รูป แล้วให้นักเรียนเขียนบรรยายสิ่งที่เห็นให้จบภายใน 10 ประโยค ก่อนลงมือเขียน ครูต้องแนะนำคำศัพท์ ประโยค และความคิดที่สามารถจะนำมาช่วยในงานเขียนได้
- 5) การเขียนเรียงความ ครูจะหาเรื่องหรือแต่งเรื่องขึ้นมา 1 เรื่อง ถ้าคิดว่าจะมีปัญหาเรื่องคำศัพท์และรูปประโยค ครูต้องสอนไว้ด้วย ต่อจากนั้นครูจึงตีภาพ อธิบายพร้อมทั้งซักถามเนื้อเรื่องจากรูปภาพแล้วจึงให้นักเรียนพูดประโยคที่ถูกต้องซ้ำ ๆ เพื่อให้นักเรียนจำประโยคนั้นไปเขียนหรือครอาจใช้วิธีตั้งคำถามจากเรื่องที่เล่ากันได้ เมื่อนักเรียนได้รับการฝึกฝนจนแม่นยำแล้วจึงลงมือเขียน
- 6) การเขียนจดหมาย เป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียนเรียงความที่มีฟอร์มบังคับ ดังนั้นในการสอนเขียนจึงเหมือนกับการสอนเขียนเรียงความทุกประการ

พิตรวัลย์ โกวิทวที (2532) ได้แบ่งประเภทของกิจกรรมในการสอนเขียนแตกต่างจากของ สุโร พงษ์ทองเจริญ ดังนี้

- 1) การเขียนจากตัวอย่างที่ครูกำหนดให้ ครูจะให้นักเรียนปรึกษากันเอง ครูอาจใช้คำศัพท์หรือรูปประโยคด้วย สมาชิกในกลุ่มแบ่งหน้าที่กัน ดังนี้
 - หัวหน้ากลุ่ม : เป็นผู้นำในการรวบรวมความคิด
 - เลขานุกรกลุ่ม : จดบันทึก
 - ผู้ช่วยเลขานุกร : ช่วยเรียบเรียงและสรุปเรื่องราวที่สมาชิกในกลุ่มได้ช่วยกันคิด

ผู้รายงาน : รายงานสิ่งที่กลุ่มได้เขียนเรียบเรียงอย่าง
ดีแล้วต่อสมาชิกกลุ่มใหญ่

2) การสัมภาษณ์ เป็นเทคนิคที่นิยมใช้และทำได้ง่าย นักเรียนจะได้รับ
คำสั่งให้ไปสัมภาษณ์เพื่อนตามสถานการณ์ที่ครูกำหนดให้ จดบันทึกสิ่งที่ได้ไปสัมภาษณ์เพื่อนแล้วนำมา
เขียนรายงาน

3) การเขียนจากเรื่องที่กำหนด (Dicto-Comp) เป็นเทคนิคที่
ค่อนข้างยากแต่เป็นเทคนิคที่ดี เพราะเป็นเทคนิคที่ใช้ฝึกทั้งการฟัง การอ่าน และการเขียนพร้อม
กันในเวลาเดียวกัน วิธีการดำเนินการสอนมีดังนี้

3.1) ครูอ่านเนื้อเรื่องทั้งหมดให้นักเรียนฟังติดต่อกันจนจบเรื่อง
ประมาณ 2-3 ครั้ง

3.2) ให้นักเรียนลงมือเขียนภาษาที่นักเรียนเข้าใจ ครูจะไม่
เข้มงวดเรื่องแบบฟอร์ม คำศัพท์ หรือรูปประโยค แต่จะดูเฉพาะเนื้อหาของเรื่องมากกว่า

3.3) ให้นักเรียนทำเป็นหมู่ ช่วยคิด ช่วยเขียน แก้ไขข้อความ
ให้มีความสมบูรณ์มากที่สุด

3.4) ครูอ่านเนื้อเรื่องให้ฟังทีละประโยค เพื่อตรวจความถูก
ต้องในเรื่องต่าง ๆ

3.5) ครูเขียนเนื้อเรื่องให้นักเรียนดูบนกระดาน เพื่อตรวจ
สอบความสมบูรณ์ของเรื่องเป็นครั้งสุดท้าย

4) การจดบันทึก (Note Taking) ในชีวิตประจำวันเวลาเราจดสิ่ง
ต่าง ๆ เราจะไม่จดทุกคำพูดจะจดเฉพาะใจความสำคัญเท่านั้น ดังนั้นครูจึงควรฝึกให้นักเรียนรู้จัก
นำเทคนิคนี้มาใช้ในสถานการณ์จริง เช่น ฝึกจดเบอร์โทรศัพท์สรุปการสนทนา ทำตารางการ
ทำงานส่วนตัว จดสิ่งที่ได้พบเห็นรอบ ๆ โรงเรียน แล้วนำมาอภิปรายในห้องเรียน ใครเห็น
อะไรแตกต่างจากที่เพื่อนเห็นบ้าง

5) การกรอกแบบฟอร์ม เป็นเทคนิคที่จะฝึกให้นักเรียนใช้ภาษาในการ
สื่อสารโดยผ่านทักษะการเขียน เช่น การเขียนกรอกแบบฟอร์มประวัติส่วนตัว การเขียนกรอก
บัตรประจำตัว

6) การเขียนประกาศต่าง ๆ เช่น ประกาศขายของ ประกาศหาคน
มาทำงาน เป็นต้น

7) การเขียนโน้ตเป็นจดหมายสั้น ๆ ถึงเพื่อน

นอกจากนี้ สุกัตรา อักษรานุเคราะห์ (2532) ได้แบ่งกิจกรรมของการเขียนออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) การเขียนโดยกำหนดขอบข่ายให้เขียน (Controlled Writing) เป็นการเขียนโดยผู้เขียนจัดเนื้อหาหรือรูปแบบให้ เช่น ให้เติมคำลงในช่องว่าง การเขียนเรียงประโยคตามลำดับเหตุการณ์ การเขียนข้อความเลียนแบบบทที่ให้และเติมเรื่อง เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้เป็นการเริ่มการฝึกเขียนจากง่ายไปหายาก เช่น ให้อ่านตารางเวลาแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับการนัดหมาย การใช้แผนที่ การให้ตัวอย่างการเขียนเช็ค และให้เขียนเช็คให้ถูกต้อง เป็นต้น
- 2) การเขียนแบบแนะแนวให้เขียน (Guided writing) เป็นการเขียนโดยให้ข้อมูลเพื่อกำหนดขอบข่ายให้เขียน ด้วยการให้ภาพ ตาราง แผนที่ เช่น ให้อ่านบ้านของเพื่อนแล้วให้เขียนบรรยายต่อจากประโยคที่ให้ การให้ดูแผนภูมิครอบครัวของคนอื่นแล้วให้เขียนเป็นของตัวเอง ให้อ่านตารางเกี่ยวกับจังหวัดต่าง ๆ ซึ่งแต่ละตารางไม่เหมือนกัน ให้นักเรียนเขียนแล้วแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน
- 3) การเขียนอย่างอิสระ (Free composition) เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเขียนโดยแสดงความคิดของตนเองอย่างเต็มที่ หลังจากที่ได้ฝึกจากการเขียนโดยกำหนดขอบข่ายและการเขียนแบบแนะแนวให้เขียน โดยกิจกรรมคือการให้เขียนเกี่ยวกับความรู้สึกของตนเองหลังจากดูภาพยนตร์หรืออ่านนิยาย เขียนจดหมายถึงเพื่อนหรือตอบรับคำเชิญ เป็นต้น

3.3.2 การเขียนอย่างสร้างสรรค์ตามแนวคิดของวิลเลียมส์

Frank E. Williams นักจิตวิทยาและนักศึกษาวออเมริกัน ได้ศึกษาวิธีสอนความคิดสร้างสรรค์ และได้เสนอรูปแบบการสอน เพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งได้รับความนิยมในสหรัฐอเมริกา รูปแบบการสอนนี้ชื่อว่า A Model for Implementing Cognitive-Affective Behaviors in the Classroom ซึ่งเรียกย่อ ๆ ว่า Williams' Model รูปแบบการสอนนี้ได้ดัดแปลงและปรับปรุงมาจากโครงสร้างทางสติปัญญาของ Guilford เพื่อนำมาส่งเสริมพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์ทั้งทางด้านความรู้ ความรู้สึกหรือเจตคติให้แก่ผู้เรียน รูปแบบการสอนนี้แบ่งออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

มิตีที่ 1 ด้านเนื้อหา (Content)

Williams ยังคงให้ความสำคัญในการยึดหลักสูตรเป็นเกณฑ์ในการสอนความคิดสร้างสรรค์ โดยแสดงให้เห็นว่า ความคิดสร้างสรรค์สามารถสอนแทรกได้ทุกเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ซึ่งตามแผนภูมิรูปแบบการสอน Williams ได้แบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น วิชาต่าง ๆ คือ ภาษา เลขคณิต สังคมศึกษา วิทยาศาสตร์ ดนตรีและศิลปะ เป็นต้น โดย Williams เน้นการสอนความคิดสร้างสรรค์ให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรสำหรับในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 แม้เป็นหลักสูตรแบบบูรณาการซึ่งจัดแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มประสบการณ์ คือ กลุ่มทักษะ ซึ่งได้แก่ ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริม ลักษณะนิสัย และกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพแต่ก็ยังคงครอบคลุมเนื้อหาทุกวิชาดังกล่าว จึงแน่ใจได้ว่าสามารถสอนและพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ตามรูปแบบการสอนของ Williams ได้

มิตีที่ 2 ด้านพฤติกรรมการสอนของครู (Teacher Behaviors)

ในการสอนของครูเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กนั้น Williams เน้นพฤติกรรมการสอนของครูด้วยการจัดการเรียนการสอนและใช้กลยุทธ์ กลวิธีในการสอนให้เหมาะสม เขาได้เสนอกลวิธีสอนและการจัดกิจกรรมในลักษณะต่าง ๆ กัน ถึง 18 ลักษณะ พร้อมทั้งตัวอย่างกิจกรรมดังนี้

1) การสอน Paradoxes หมายถึง การสอนเกี่ยวกับความคิดเห็น ในลักษณะ ความคิดเห็นซึ่งขัดแย้งในตัวเอง ความคิดเห็นซึ่งค้านกับสามัญสำนึก ความจริงที่ยากจะเชื่อถือหรืออธิบายได้ ความเห็นหรือความเชื่อที่ฝังใจมานาน ลักษณะหรือความคิดเห็น ข้อความหรือข้อสังเกตเหล่านี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ แม้ว่าค่อนข้างจะหาข้อยุติได้ยาก แต่ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับเหตุผลที่ประกอบสนับสนุนหรือคัดค้านข้อคิดเห็นนั้น ๆ การคิดในลักษณะดังกล่าว นอกจากจะเป็นการฝึกวิธีการประเมินค่าระหว่างข้อมูลที่แท้จริงแล้วยังช่วยให้คิดในสิ่งที่แตกต่างไปจากรูปแบบเดิมที่เคยมี เป็นการฝึกมองในรูปแบบเดิมให้แตกต่างออกไป และเป็นการส่งเสริมความคิดเห็นไม่คล้อยตามกัน โดยปราศจากเหตุผล ดังนั้น ในการสอนครูจึงควรกำหนดหรือให้นักเรียนรวบรวมและเลือกข้อคิดเห็นหรือคำถาม แล้วให้นักเรียนแสดงทักษะด้วยการจัดอภิปรายโต้ว่าที่ หรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่มย่อยก็ได้ ตัวอย่าง ข้อความหรือ

คำถาม มีดังนี้ คนจนไม่มีความสุข ผู้หญิงเป็นข้างเท้าหลัง คนเก่งไม่มีใครชอบ ผู้หญิงควรอยู่กับเห่าเผ่ากับเรือน การแต่งงานเป็นการสิ้นสุดความรัก

2) การพิจารณาลักษณะ (Attributes) หมายถึง การสอนให้นักเรียน คิดพิจารณาถึงลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏอยู่ทั้งของมนุษย์ สัตว์ สิ่งของ ในลักษณะที่แปลกแตกต่าง ไปกว่าที่เคยคิด รวมทั้งในลักษณะที่คาดไม่ถึงด้วยก็ได้ ตัวอย่างเช่น

2.1) ลองพิจารณาสิ่งที่กำหนดให้ต่อไปนี้ โดยคิดหาส่วนใด ส่วนหนึ่ง que เห็นว่าแปลกประหลาด ไม่เหมือนอย่างอื่นของ ดินสอ ยางลบ หนังสือ เป็นต้น

2.2) ลองวิเคราะห์ประวัติบุคคลสำคัญ หลังจากได้ฟังประวัติ บุคคลนั้นรวมทั้งให้ลำดับลักษณะนิสัยมาด้วย

2.3) สมมตินักเรียนเป็นคุณพ่อ ลองเขียนกิจวัตรประจำวันของคุณพ่อมาให้ดู

2.4) ลองบอกประโยชน์ของหนังสือนิ่มมาให้มากที่สุด โดยกล่าวว่า หนังสือนิ่มนอกจากใช้ห่อของแล้วยังใช้ประโยชน์อะไรได้อีกบ้าง บอกมาให้มากที่สุด

3) การเปรียบเทียบอุปมาอุปไมย (Analogies) หมายถึง การเปรียบเทียบสิ่งของหรือสถานการณ์ที่เหมือนกัน คล้ายคลึงกัน แตกต่างกันหรือตรงกันข้าม อาจเป็นคำเปรียบเทียบคำพังเพย สุภาษิต ก็ได้ ตัวอย่างเช่น

3.1) ลองเปรียบเทียบมนุษย์และสัตว์ว่ามีวิธีการดำรงชีวิต เหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรบ้าง

3.2) ลองพิจารณาว่า ช้อนกับรถยนต์ มีลักษณะเหมือนกันอย่างไร

3.3) ลองหาความสัมพันธ์ของคำว่า ทางออกกับที่เหลาดินสอ

3.4) ลองคิดหาคำซึ่งเกี่ยวเนื่องกันหรือคู่กันมาเติม

หญิงคู่กับ... (ชาย) พระอาทิตย์คู่กับ.... (พระจันทร์)

ช้อนใช้กินข้าว รองเท้าใช้.....

นมเป็นอาหารของเด็ก น้ำเป็นอาหารของ....

4) การขอลงสิ่งที่คลาดเคลื่อน (Discrepancies) ไปจากความจริง หมายถึง การแสดงความคิดเห็น ระบุ บ่งชี้ถึงสิ่งที่คลาดเคลื่อนจากความจริง หรือขาดตกบกพร่อง ผิดปกติหรือสิ่งที่ยังไม่สมบูรณ์

4.1) ให้เด็กดูภาพสัตว์ แล้ว

4.1.1) ให้นักถึงสถานที่อาศัยของสัตว์ เช่น เสือถึงป่า นกนางนวลถึงทะเล ลิงถึงต้นไม้ เป็นต้น

4.1.2) ลองนึกถึงสถานที่อื่น ๆ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับสัตว์ต่อไปนี้ เช่น อูฐ เดินบนหิมะ (แทนที่จะอยู่ในทะเลทราย), ปลา กระโดดในทะเลทราย (แทนที่จะอยู่ในน้ำ) เสือ อาศัยอยู่ในหิน (แทนที่จะอยู่ในป่า)

4.2) สมมติว่า นักเรียนเป็นแม่ที่เจ้าของลิมให้อาหาร ลองคิดว่าแม่จะมีวิธีหาอาหารอย่างไรบ้าง

4.3) สมมติว่า ขณะนี้อากาศร้อนมาก ลองคิดถึงสิ่งที่ช่วยผ่อนคลายความร้อนมาให้มากที่สุด

5) การใช้คำถามยั่วและกระตุ้นให้ตอบ (Provocative questions) หมายถึง การตั้งคำถามแบบปลายเปิดและเป็นคำถามยั่วและเร้าความรู้สึกนึกคิดชวนให้คิดค้นคว้า เพื่อให้ได้ความหมายที่ลึกซึ้งสมบูรณ์ที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ คำถามลักษณะเช่นนี้จะสามารถตอบได้ถูกมากกว่าหนึ่งข้อ หรือไม่มีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว แต่มีหลาย ๆ คำตอบ โอกาสที่นักเรียนจะตอบได้ถูกมีมากกว่าหนึ่งคำตอบซึ่งจะเป็นการส่งเสริมความกล้าให้นักเรียนกล้าตอบ กล้าคิด และเชื่อว่าตนเองจะไม่ถูกหัวเราะเยาะแน่นอน คำถามที่ถามมักจะลงท้ายว่า "มีวิธีการใดบ้าง มีประโยชน์อย่างไรบ้าง มีอะไรมากกว่านี้อีก ท่านรู้สึกอย่างไรบ้าง ตัวอย่างเช่น

5.1) ถ้าสัตว์พูดได้ อะไรจะเกิดขึ้น

5.2) ถ้าหลงทางอยู่ในป่า จะเลือกเพื่อนคนใดในห้องเป็นเพื่อนร่วมเดินทางด้วย

5.3) ถ้าฝนตกตลอดปีโดยไม่หยุดเลย อะไรจะเกิดขึ้น

6) การเปลี่ยนแปลง (Examples of change) หมายถึง การฝึกให้คิดถึง การเปลี่ยนแปลง ตัดแปลง การปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ ที่คงสภาพมาเป็นเวลานานให้เป็นไปในรูปแบบอื่น และเปิดโอกาสให้เปลี่ยนแปลงด้วยวิธีต่าง ๆ อย่างอิสระตัวอย่างเช่น

6.1) ได้สนุกของเล่นมาแล้วให้คิดตัดแปลงตามใจชอบเพื่อให้สนุก
เป็นของเล่นที่ถูใจและเล่นด้วยอย่างสนุกสนาน

6.2) ลองให้นักเรียนคิดสูตรใหม่ ๆ ของสิ่งต่าง ๆ เช่น สูตรการทำ
ขนมต่าง ๆ สูตรเครื่องดื่มใหม่ ๆ

6.3) ลองให้นักเรียนคิดและแต่งเรื่องเกี่ยวกับความสับสนต่าง ๆ
เช่น ถ้าเครื่องหมายต่าง ๆ ในโลกนี้สับสนปนเปกัน อะไรจะเกิดขึ้น เช่น ป้ายห้องน้ำชาย
เป็นป้ายห้องน้ำหญิง แล้วป้ายห้องน้ำหญิงเป็นป้ายห้องน้ำชาย

6.4) ถ้าแผ่นดินไหวเกิดขึ้นในประเทศไทย แทนที่จะเป็นในประเทศไทย
ญี่ปุ่น ชีวิตของประชาชนคนไทยจะเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง

7) การเปลี่ยนแปลงความเชื่อ (Examples of habit) หมายถึง
การฝึกให้นักเรียนเป็นคนมีความยืดหยุ่น ยอมรับการเปลี่ยนแปลง คลายความยึดมั่นต่าง ๆ
เพื่อปรับตัวเข้ากับสภาพการณ์ใหม่ ๆ ตัวอย่างเช่น

7.1) การที่สังคมไม่ก้าวหน้า เพราะเราไม่ยอมเปลี่ยนความคิด
เก่า ๆ ข้อใดบ้าง

7.2) ถ้าโลกนี้ไม่มีโทรทัศน์ คนจะเป็นอย่างไรบ้าง

7.3) ถ้าประเทศไทยมีการจัดการอนุบาลศึกษา เป็นการศึกษา
ภาคบังคับ เด็กไทยทุกคนจะเป็นอย่างไร

7.4) ถ้าคำแสลงในภาษาไทยไม่มีเลย ภาษาไทยของเรา
จะเป็นอย่างไรบ้าง

8) การสร้างสิ่งใหม่จากโครงสร้างเดิม (An Organizes Random
Search) หมายถึง การฝึกให้นักเรียนรู้จักสร้างสิ่งใหม่ กฎเกณฑ์ใหม่ ความคิดใหม่ โดยอาศัย
โครงสร้างเดิมหรือกฎเกณฑ์เดิมที่เคยมี แต่พยายามคิดพลิกแพลงให้ต่างไปจากเดิม ตัวอย่าง
เช่น

8.1) ลองให้นักเรียนฟังนิทาน เรื่องราวต่าง ๆ แล้วให้ลอง
แต่งเรื่องใหม่ทั้งในรูปร้อยแก้วและร้อยกรอง

8.2) ให้นักเรียนฟังเรื่องที่เล่าค้างไว้ แล้วต่อเรื่องตอนท้ายให้จบ

8.3) ลองคิดเขียนคำขวัญ เนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันแม่
วันเด็ก

8.4) ลองเขียนประกาศ บ้ายเชิญชวนเกี่ยวกับการรักษาความสะอาดภายในโรงเรียน การส่งเสริมความมีวินัย

9) ทักษะการค้นคว้าหาข้อมูล (The Skills of Search) หมายถึง การฝึกให้นักเรียนรู้จักการสำรวจเพื่อหาข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น

9.1) การค้นคว้าแบบนักประวัติศาสตร์ (Historical Search) เป็นการศึกษาค้นคว้า หรือสำรวจวิธีการปฏิบัติกันมาแต่ดึกดำบรรพ์

9.2) การค้นคว้าแบบบรรยาย (Descriptive Search) เป็นการลองคิดหาวิธีใหม่ แบบลองผิดลองถูกก่อนค้นพบแล้วจึงเสนอผลงาน

9.3) การค้นคว้าแบบนักวิทยาศาสตร์ (Experimental Search) เป็นการสำรวจค้นคว้าโดยการตั้งสมมติฐาน แล้วหาข้อมูลเพื่อพิสูจน์สมมติฐาน แล้วจึงเสนอผล การศึกษาที่ได้รับ ดังตัวอย่าง เช่น

9.3.1) ลองคิดว่าทำไมไม้จึงลอยได้ในน้ำ แต่เหล็กจมในน้ำ

9.3.2) ลองทดลองเลี้ยงหนอนผีเสื้อ แล้วบันทึกการเจริญ

เติบโต

9.3.3) ลองทดลองปลูกพืชโดยใช้เมล็ดจริง แล้วเปรียบเทียบกับพืชที่ไม่สามารถปลูกด้วยเมล็ด

10) การค้นหาคำตอบจากคำถามที่กำกวมไม่ชัดเจน (Tolerance for Ambiguity) เป็นการฝึกให้นักเรียนมีความอดทนและพยายามที่จะค้นหาคำตอบต่อปัญหาที่กำกวม หรือสองนัย ลึกลับ หรือท้าทายความนึกคิดต่าง ๆ ดังตัวอย่าง เช่น

10.1) สมมติว่า กำลังอยู่ในเวทีการประกวดนางงามจักรวาล ชมการประกวดนางงามอยู่ ลองคิดคำสนทนาของคนสองคนซึ่งอาจเกิดขึ้น

10.2) ได้ภาพยนตร์ค้างตอนสำคัญไว้ แล้วให้ผูกเรื่องต่อตามใจชอบ และลองเปรียบเทียบเรื่องที่ตั้งเองกับเรื่องที่เป็นไปตามท้องเรื่อง

10.3) ลองต่อเติมภาพจากส่วนที่กำหนดให้สมบูรณ์

11) การแสดงออกจากการหยั่งรู้ (Intuitive Expression)

เป็นการฝึกให้รู้จักการแสดงความรู้สึก ความคิด ความรู้สึกที่เกิดจากมีสิ่งมาเร้าอวัยวะรับสัมผัสทั้งห้า ดังตัวอย่างเช่น

- 11.1) ดูภาพคนในอิริยาบถต่าง ๆ แล้วใช้ความรู้สึกช่วยกันเดาภาพ
นั้น ๆ
- 11.2) สมมติเป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต แล้วให้บอกความรู้สึก เช่น เป็นนาฬิกา
ดินสอ ร่ม กระจดาช เป็นต้น
- 11.3) ลองค้นคว้าเกี่ยวกับความสำเร็จของนักวิทยาศาสตร์ ซึ่ง
สามารถคิดค้นพบอะไรขึ้นใหม่โดยการใ้การหยั่งรู้ หรือจิตสังหรณ์ของตนเอง
- 11.4) ให้อุภาพ แล้วทายว่าอะไรเกิดขึ้นก่อนการแสดงออกในภาพนั้น

12) การพัฒนาตน (Adjustment for Development) หมายถึง การฝึก
ให้นักเรียนรู้จักพิจารณาศึกษาความผิดพลาดลั้ง ล้มเหลวซึ่งเกิดขึ้นโดยตั้งใจ หรือไม่ตั้งใจก็ตาม
แล้วหาประโยชน์จากความผิดพลาดหรือข้อบกพร่องของตนเองหรือของผู้อื่น หรือใช้ความผิดพลาด
เป็นบทเรียนนำไปสู่ความสำเร็จ ดังตัวอย่าง เช่น

- 12.1) ลองศึกษาประวัติบุคคลสำคัญของนักวิทยาศาสตร์ทั้งในปัจจุบัน
และอดีตเกี่ยวกับความผิดพลาดหรือความล้มเหลวที่เขาได้รับ และจากความผิดพลาดความพ่ายแพ้
เราจะนำมาเป็นข้อคิดข้อเตือนใจอย่างไร เราจึงจะได้รับประโยชน์และประสบความสำเร็จ
- 12.2) ลองวาดภาพว่าอีก 20 ปีข้างหน้า คุณย์เด็กปฐมวัยจะมีลักษณะ
อย่างไรบ้าง
- 12.3) ลองเดาหรือทายสิ่งของที่อยู่ในกล่องด้วยการฟังเสียงเขย่า
และให้บอกใบ้แก่นักเรียนได้บ้าง เช่น เป็นเครื่องใช้ หรือของเล่น เป็นต้น

13) ศึกษาลักษณะบุคคลและกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Study Creative
Person and Process) หมายถึง การให้ศึกษาประวัติบุคคลสำคัญทั้งในแง่ลักษณะพฤติกรรม
และกระบวนการคิด ตลอดจนวิธีการและประสบการณ์ของเขาด้วย ดังตัวอย่างเช่น

- 13.1) ลองศึกษาค้นคว้าประวัติศิลปินทางดนตรีบางคน ที่ไม่สามารถ
ปฏิบัติตนให้เข้าสังคมได้ หรือมีปัญหาในการปรับตัว ซึ่งปัญหานั้นกลับช่วยเสริมสร้างความคิด
และแรงพยายามในการสร้างสรรค์ผลงานของเขามาได้อย่างไรบ้าง
- 13.2) เปรียบเทียบประวัติบุคคลสำคัญ 2 คน หลังจากการอ่านหรือ
ฟังประวัติแล้ว ให้เปรียบเทียบลักษณะนิสัยของคนทั้งสองว่าเหมือนกันและต่างกันอย่างไร และ
อะไรเป็นจุดสำคัญในชีวิตของเรา

14) การประเมินสถานการณ์ (Evaluate Situations) หมายถึง การฝึกให้หาคำตอบโดยคำนึงถึงผลที่เกิดขึ้นและความหมายเกี่ยวเนื่องกัน ด้วยการตั้งคำถามว่า ถ้าสิ่งนี้เกิดขึ้นแล้วจะเกิดผลอย่างไร ดังตัวอย่างเช่น

- 14.1) ถ้าท่านไปโลกนรก ท่านจะนำอะไรติดตัวไปบ้าง
- 14.2) คิดจากสถานการณ์ ถ้าท่านอยู่ในบ้านซึ่งปิดกั้นด้วยลูกกรงหมดทุกด้าน ท่านจะรู้สึกอย่างไรบ้าง โดยเปรียบเทียบกับสภาพบ้านธรรมดา
- 14.3) ให้เลือกวัสดุ 2-3 อย่าง เช่น กระดาษ โบว์ สาลีท่านจะประดิษฐ์เป็นอะไรได้บ้าง

15) พัฒนาทักษะการอ่านอย่างสร้างสรรค์ (A Creative Reading Skill) หมายถึง การฝึกให้รู้จักคิด แสดงความคิดเห็น แสดงความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องที่อ่าน ในการอ่านหนังสือประกอบทุก ๆ วิชา ควรส่งเสริมและให้โอกาสเด็กได้แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกต่อเรื่องที่อ่านมากกว่ามุ่งทบทวนข้อมูลต่าง ๆ ที่จำได้หรือเข้าใจ ดังตัวอย่างเช่น

- 15.1) ให้นักเรียนอ่านหนังสือ บทความ แล้วแสดงความคิดเห็น และแสดงความรู้สึกต่อสิ่งที่อ่าน
- 15.2) ให้นักเรียนอ่านแบบผ่าน ๆ (Scan) จากหนังสือหรือบทความ แล้วหัดแสดงความรู้สึกของตนในขณะนั้น
- 15.3) ให้ลำดับรายการที่เป็นความรู้ ข้อมูลบางรายการที่คิดและรู้สึกจากเรื่องซึ่งอาจรวมทั้งการคาดคะเนเรื่องราวก็เป็นไปได้
- 15.4) เลือกเหตุการณ์ที่น่าสนใจจากหนังสือพิมพ์ แล้วให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ได้หลาย ๆ คำถาม แล้วพยายามหาคำตอบด้วยการค้นคว้าหาข้อมูลต่อไป

16) พัฒนาการฟังอย่างสร้างสรรค์ (A Creative Listening Skill) หมายถึง การฝึกให้เกิดความรู้สึกนึกคิดในขณะที่ฟัง หลังจากการฟังบทความ เรื่องราว ดนตรี เพื่อเป็นการศึกษาข้อมูล ความรู้ ซึ่งโยงไปหาสิ่งอื่น ๆ ต่อไป ดังตัวอย่างเช่น

- 16.1) ให้นักเรียนฟังบทความจากวิทยุ โทรทัศน์ เทป แล้ว แสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่ได้ยินได้ฟัง
- 16.2) ให้นักเรียนฟังเรื่องราว บทความ แล้วแต่งเรื่องเสียใหม่ โดยอาศัยความเดิม
- 16.3) ให้นักเรียนฟังดนตรี แล้วคิดทำเต้นรำขึ้น

16.4) ให้นักเรียนคิดทำทางการเคลื่อนไหวจากเรื่องที่เล่าให้ฟัง เช่น มีช้างใหญ่ตัวหนึ่งกำลังยืนอยู่ โหนลงผลักข้างให้เขยื้อน จงแสดงท่าทางให้เห็นจริงเห็นจัง

17) พัฒนาการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (A Creative Writing Skill) หมายถึง การฝึกให้แสดงความคิด ความรู้สึก และจินตนาการด้านการเขียนบรรยาย หรือ พรรณนาให้เห็นภาพชัดเจน ดังตัวอย่างเช่น

- 17.1) กำหนดคำมาให้ แล้วให้นักเรียนแต่งเรื่องจากคำเหล่านั้น
- 17.2) ให้ต่อเติมจากประโยคที่กำหนด เช่น ในคืนเดือนหงาย.....
- 17.3) ถ้าท่านเป็นเสือกันฝนที่เดินไปในขณะที่ฝนตกหนัก ท่านคิดว่า

จะรู้สึกอย่างไร

17.4) ให้ลองเล่าเรื่องประสบการณ์ที่ท่านประทับใจเกี่ยวกับตนเอง หรือ "ครึ่งหนึ่งในชีวิต"

18) ทักษะการมองภาพในมิติต่าง ๆ (Visualization Skill) หมายถึง การฝึกให้แสดงความรู้สึกนึกคิดจากภาพในแง่มุมแปลก ๆ ใหม่ ๆ ไม่ใช่ของเดิม ดังตัวอย่างเช่น

- 18.1) ลองวาดภาพจากสิ่งเร้าที่กำหนด เช่น สามเหลี่ยม วงกลม สี่เหลี่ยม
- 18.2) ลองวาดภาพต่อเติมให้สมบูรณ์จากเส้นที่กำหนดให้ อาจเป็น เส้นตรง เส้นโค้ง
- 18.3) สมมติคนเป็นมดยักษ์ แล้ววาดภาพเสมือนเป็นมดยักษ์ ที่มอง ลงมาที่มนุษย์

มิติที่ 3 ด้านพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียน (Pupil Behaviors)

หมายถึง จากการที่ครูได้จัดกระบวนการเรียนการสอนตามเนื้อหาวิชาต่าง ๆ แล้วพฤติกรรมการณ์เปลี่ยนแปลงของนักเรียนด้านความคิดสร้างสรรค์จะต้องเกิดขึ้น ทั้งทางด้านสติปัญญาและด้านความรู้สึกหรือเจตคติ ซึ่ง Williams ได้แบ่งพฤติกรรมการณ์เรียนของนักเรียนออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

ลักษณะที่ 1 ด้านความรู้ความเข้าใจ หรือด้านสติปัญญา หมายถึง นักเรียนต้องเกิดการเปลี่ยนทางด้านกลไกของสมอง ใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1.1) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluent Thinking) หมายถึง ความคล่องแคล่ว หรือความคล่องตัวในการคิดตอบสนองต่อสิ่งเร้าให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ หรือความสามารถในการคิดหาคำตอบที่ชัดเจนตรงประเด็นให้ได้จำนวนมากที่สุด ความคิดคล่องตัวเน้นปริมาณความคิด กล่าวคือ ความคิดยิ่งมีปริมาณมากเท่าใด ก็ยิ่งจะดีเท่านั้น ตัวอย่าง

คำถาม จงบอกประโยชน์ของกระป๋องมาให้มากที่สุด

คำตอบ กระป๋องใส่น้ำ ถังใส่ข้าวสาร ตะกร้าผง ขันน้ำ

กระถางต้นไม้เจาะรูทำเป็นบัวรดน้ำต้นไม้ ภาชนะใส่น้ำตาล เกลือ แป้ง ตะกร้าใส่เครื่องเย็บปักถักร้อย ที่เก็บเงิน ถังผ้าเปียก ที่ใส่เครื่องเขียน ใส้เม็ดยกขวดทรายเข้าไปทำเป็นเครื่องเขย่าฟุ้งเสียงหรือเป็นอุปกรณ์การสอนดนตรี หรือเครื่องฟุ้งแยกเสียงแก่เด็กทำเป็นล้อรถ ทำเป็นของเล่น ทำเป็นเป้าสำหรับปา ฯลฯ จากจำนวนทั้งหมดที่ตอบ ก็ถือว่าเป็นการตอบสนองต่อคำถาม นับได้ว่า มีจำนวน 20 อย่าง จัดเป็นความคิดคล่องแคล่ว

1.2) ความคิดยืดหยุ่น (Flexible Thinking) หมายถึง ความยืดหยุ่นในความคิดและการกระทำ การปรับความคิดให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ เป็นต้น สำหรับในที่นี้ความหมายของความคิดยืดหยุ่น หมายถึง ปริมาณของจำพวก กลุ่ม หรือประเภทที่ตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเช่นเดียวกับความคิดคล่องตัว คือเน้นปริมาณเช่นกัน แต่เป็นปริมาณของประเภท กล่าวคือ คำตอบยิ่งมีมากประเภทที่สุดเท่าที่จะมากได้ ซึ่งจะทำให้คำตอบมีความหลากหลายและแตกแยกแขนงออกได้หลายแขนง ตัวอย่าง

คำถาม จงบอกประโยชน์ของกระป๋องมาให้มากที่สุด

คำตอบ ประเภทที่ 1 ภาชนะ ภาชนะใส่เครื่องเย็บปัก

ถักร้อย ภาชนะใส่น้ำตาล แป้ง เกลือ ฯลฯ

ประเภทที่ 2 เครื่องใช้สำหรับปลูกต้นไม้

บัวรดน้ำ กระถาง

ประเภทที่ 3 ของเล่น

ประเภทที่ 4 อุปกรณ์ทางดนตรี

ประเภทที่ 5 เครื่องใช้ภายในบ้าน ตะกร้าผง

ถังใส่ผ้าเปียก ฯลฯ

ความคิดยืดหยุ่นก็ได้ 5 ในขณะที่ความคิดคล่องตัวได้ 20

1.3) ความคิดริเริ่ม (Original Thinking) หมายถึง ความคิดแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับความคิดของคนอื่นและแตกต่างจากความคิดธรรมดา ความคิดริเริ่มอาจเกิดจากการคิดของเดิมที่มีอยู่แล้ว คิดให้แปลกแตกต่างจากที่เคยคิด หรือสามารถพลิกแพลงให้กลายเป็น

เป็นสิ่งใหม่ที่ไม่เคยคาดคิด ความคิดริเริ่มอาจจะเป็นการนำเอาความคิดเก่ามาปรุงแต่ง ผสมผสานจนเกิดเป็นของใหม่ก็ได้ ความคิดริเริ่มมีหลายระดับ แต่เป็นความคิดครั้งแรกที่คิดได้ หรือเกิดกับตนเองโดยไม่มีใครสอน แม้ความคิดนั้นจะเคยมีคนคิดมาก่อนแล้วก็ตาม ก็คงจัดเป็นความคิดริเริ่มหรือความคิดแตกต่าง อาจใช้เกณฑ์ของคำตอบที่เกิดขึ้นร้อยละ 1-5 ของจำนวนทั้งหมด และเป็นคำตอบที่เป็นสาระ ก็จัดเป็นความคิดริเริ่ม

1.4) ความคิดละเอียดลออ (Elaborative Thinking) หมายถึง ความคิดในรายละเอียด คิดเป็นขั้นตอน สามารถอธิบายให้เห็นภาพพจน์ชัดเจนหรือเป็นผลงานที่สมบูรณ์ขึ้น ความคิดละเอียดลออจัดเป็นความคิดในรายละเอียดที่นำมาตกแต่ง ขยายความคิดครั้งแรกให้สมบูรณ์ขึ้น

ลักษณะที่ 2 ด้านความรู้สึกหรือด้านจิตใจ หมายถึง การเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมด้านความรู้สึก จิตใจ หรือเจตคติของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1) ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) ได้แก่ ความต้องการตอบสนองความกระหายใคร่รู้ในทุกสิ่งทุกอย่าง ความสงสัย ความประหลาดใจ และความรู้สึกไวต่อสิ่งที่น่าสนใจและแสดงออกด้วยการทดลอง ค้นคว้า ศึกษา และซักถามอยู่เป็นนิจ และกระตือรือร้นที่จะซักถามเกี่ยวกับเรื่องใหม่ที่แปลกใหม่อยู่เสมอ

2.2) ความเต็มใจที่จะเสี่ยง (Risk Taking) ได้แก่ การตอบสนองความกระหายใคร่รู้ หรืออยากรู้อยากเห็นของตน มีความรู้สึกกล้าหาญ กล้าเดา คาดคะเน และพอใจที่จะทดลองขีดจำกัดความสามารถของตน โดยไม่กลัวว่าจะผิดพลาดหรือประสบความล้มเหลวหรือไม่คำนึงถึงการวิพากษ์วิจารณ์

2.3) ความพอใจที่จะทำสิ่งที่สลับซับซ้อน (Complexity) ได้แก่ ความต้องการตอบสนองที่จะทำในสิ่งที่ยากซับซ้อน นิสิตทำให้เป็นผลสำเร็จ ความยากและความซับซ้อนไม่ได้เป็นอุปสรรค แต่เป็นแรงกระตุ้น ยั่วเย้า และท้าทายให้อยากทำให้สำเร็จเพราะฉะนั้นปัญหาที่ยุ่งยากหรืองานที่ซับซ้อนจึงไม่ใช่ว่าทำให้ท้อถอย แต่เกิดมุกมานะและแรงจูงใจ และกล้าที่จะทำงานที่ไม่มีโครงสร้างแน่ชัด คลุมเครือ ไม่ชัดเจน แต่หาทางด้วยวิธีการของเขาเองทำให้เกิดผลสำเร็จจากการวิจัยเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ของสถาบันที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง มักชอบหรือพอใจรูปทรงที่ค่อนข้างจะมากมิตกว่าสถาบันที่มีความคิดสร้างสรรค์ต่ำกว่า ความพอใจที่จะทำสิ่งที่ซับซ้อนจึงมักควบคู่กันไปกับความพยายามอดทนไม่ย่อท้อ ไม่ยอมพ่ายแพ้ แต่จะทุ่มเท และผูกพันกับงานหรือสิ่งที่สนใจจนประสบความสำเร็จ หรือเป็นนักสู้ นั่นเอง

2.4) ความคิดจินตนาการ (Imagination) ได้แก่ การตอบสนอง ความต้องการที่จะคิดสร้างภาพพจน์จากสิ่งที่ไม่เคยปรากฏมาก่อน ความคิดจินตนาการจึงมักคิดในสิ่งแปลกใหม่ยังไม่เกิดขึ้น หรือดูเหมือนจะเป็นไปได้ยาก และเป็นลักษณะสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ ที่จะนำไปสู่การคิดค้น ประดิษฐ์สิ่งแปลก ๆ ใหม่และเป็นประโยชน์ความคิดจินตนาการมีลักษณะที่สำคัญคือ ต้องเป็นจินตนาการที่ควบคู่กับความพยายามสร้างงานหรือทำให้จินตนาการเป็นความจริงขึ้นมาให้จงได้ หรือที่เรียกว่า จินตนาการประยุกต์และความคิดจินตนาการนี้ได้รับการสนับสนุนว่าเป็นส่วนสำคัญของความคิดสร้างสรรค์หรือการสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่

จะเห็นได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นทักษะที่มีอยู่ในบุคคลทุกคนและสามารถที่จะพัฒนาให้สูงขึ้นได้โดยอาศัยการเรียนรู้ และการจัดสภาพการเรียนรู้ ที่เอื้ออำนวยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ในหลาย ๆ แนวทางได้

3.4 การวัดและประเมินผลทักษะการเขียน

3.4.1 การประเมินผลทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอวิธีการประเมินผลลักษณะการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมให้ผู้เขียนมีความสนใจที่จะฝึกฝนทักษะการเขียนให้มีความสามารถยิ่งขึ้น ดังนี้

Heaton (1975) ได้เสนอวิธีการตรวจให้คะแนนเรียงความแบบวิเคราะห์ (Analytic Method) ดังนี้

พิจารณาแบ่งการให้คะแนนออกตามองค์ประกอบในการเขียน

5 ประการ คือ

- 1) ไวยากรณ์ (Grammar)
- 2) คำศัพท์ (Vocabulary)
- 3) กลไกในการเขียน (Mechanics) หมายถึง เครื่อง

หมายวรรคตอนและตัวสะกด

- 4) ความคล่องแคล่ว : ด้านลีลาและการสื่อความหมาย

(Fluency : Style and Ease of Communication)

- 5) ความสัมพันธ์ของข้อความ (Relevance)

โดยพิจารณาให้คะแนนองค์ประกอบละเท่า ๆ กัน แต่มีข้อยกเว้น สำหรับระดับต้น (Elementary level) อาจให้น้ำหนักคะแนนดังนี้ คือ ไปเพิ่มส่วน ไวยากรณ์และคำศัพท์ โดยตัดองค์ประกอบความคล่องแคล่วออกไป เพราะเป็นเพียงระดับต้น ยังไม่เน้นเรื่องความคล่องแคล่วในการเขียนมากนัก ส่วนระดับที่สูงขึ้นก็ให้จัดระดับคะแนนตาม ความเหมาะสม นอกจากนี้ Heaton ได้เสนอวิธีการให้คะแนนงานเขียนที่ผู้สอนสามารถเลือก ใช้วิธีใดวิธีหนึ่งซึ่งมีอยู่ 2 วิธี คือ

1) วิธีที่อาศัยความรู้สึกของผู้ตรวจเป็นเกณฑ์ (Impression Method) วิธีนี้อาจใช้ผู้ตรวจ 1 คน หรือมากกว่า 1 คน ให้คะแนนรวมเป็นคะแนนเดี่ยว ๆ โดยขึ้นกับความรู้สึกที่มีต่องานเขียนโดยรวมทั้งหมด โดยทั่ว ๆ ไปวิธีนี้จะใช้ผู้ตรวจ 3 หรือ 4 คนให้คะแนนงานเขียนแต่ละชิ้น แล้วรวมคะแนนที่ได้จากผู้ตรวจทั้งหมดมาหาค่าเฉลี่ยเป็นคะแนน ที่ได้ของผู้เขียน

2) วิธีอาศัยการวิเคราะห์ (Analytic Method) การ ตรวจแบบนี้จะขึ้นอยู่กับการตรวจที่ผู้ตรวจหรือคณะผู้ตรวจได้สร้างขึ้น โดยมีการแยกแยะ คุณลักษณะต่าง ๆ ของเรื่องความที่จะให้คะแนน

Madsen (1983) ได้เสนอวิธีการตรวจให้คะแนนงานเขียน อย่างมีแบบแผนไว้ 2 ประเภท คือ

1) วิธีการวิเคราะห์ (Analytical Method) เป็นวิธีที่ มุ่งแยกประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของงานเขียน ซึ่งมีแนวปฏิบัติได้หลายอย่างเช่น วิธีการให้ คะแนนเริ่มต้นให้ผู้เรียนมีอยู่ 100 คะแนน หรือเกรด A แล้วต้องเสียคะแนนหรือลดระดับ เกรดลงจากข้อบกพร่องของงานเขียน สิ่งที่คุณสอนจะพิจารณาในการตรวจให้คะแนน คือ กลไก การเขียน การสะกดคำ ไวยากรณ์ การจัดลำดับเรื่องและการเลือกใช้คำศัพท์

2) วิธีตรวจแบบรวบยอด (Holistic Method) วิธีนี้ผู้ สอนจะ เน้นความสำคัญของการสื่อความหมายโดยพิจารณาว่างานเขียนทั้งเรื่องนั้นสื่อความ หมายได้ดีเพียงใดข้อผิดพลาดด้านกลไกที่เป็นจุดย่อย ๆ จะถูกหักคะแนนน้อยมาก โดยไม่นับตำ หน่งที่ผิดเพียงแต่ลดเกรดจาก A เหลือเป็น A- วิธีการตรวจแบบนี้ เป็นวิธีที่ดีที่สุดสำหรับการ ประเมินการเขียนเพื่อการสื่อสารที่ซับซ้อน

Wilkins (1974 อ้างถึงใน อัจฉรา วงศ์โสธร, 2528) ได้เสนอวิธีการประเมินผลทักษะการเขียนตามความสามารถของผู้ใช้ภาษา มีทั้งหมด 7 ระดับ จากระดับเริ่มเรียน คือ ระดับที่ 1 ถึงระดับที่ 7 ดังนี้

ระดับที่ 1 สามารถคัดลอกภาษาอังกฤษตามตัวอย่างที่ให้ได้
 ระดับที่ 2 สามารถเขียนตามคำบอกที่ซ้ำ ๆ ได้ แต่ยังมีที่ผิด
 ต้องแก้ไข และพอที่จะเปลี่ยนคำบางคำในประโยคที่ให้ เช่น

She wrote with a pen. เป็น

She wrote with a pencil. หรือ

She is writing with a pen. ได้

ระดับที่ 3 สามารถเขียนประโยคเดี่ยว ๆ หรือข้อความที่
 ท่องจำมาได้แต่ยังมีผิดไวยากรณ์ ตัวสะกด และเครื่องหมายวรรคตอนอยู่ มีความสามารถเขียน
 ข้อความต่อเนื่องกันน้อยมาก ในระดับนี้ยังเขียนเปลี่ยนลีลาภาษาไม่ได้ และยังต้องใช้พจนานุกรม
 ช่วยอยู่มาก

ระดับที่ 4 สามารถเขียนข้อความต่อเนื่องภายใต้หัวข้อที่คุ้นเคยได้
 และเขียนรายงานเหตุการณ์ ให้ข่าวสารที่เป็นจริงได้ แต่ยังมีการใช้รูปประโยคที่ผิดอยู่ ความ
 สามารถในการเขียนพลิกแพลงยังมีน้อยเพราะยังต้องใช้พจนานุกรมช่วยอยู่

ระดับที่ 5 สามารถเขียนเนื้อความต่าง ๆ เช่น บรรยาย
 พรรณา จากเรื่องหนึ่งไปเรื่องหนึ่งได้แต่ยังเขียนไม่คล่องเท่าภาษาไทย มีการใช้พจนานุกรม
 อยู่แต่ไม่มากนักและมีการเขียนที่ซ้ำกว่าเจ้าของภาษา

ระดับที่ 6 สามารถเขียนเนื้อความทุกแบบ เพราะเขียนได้
 ทกวิธีโดยไม่ผิดไวยากรณ์ ตัวสะกด และเครื่องหมายวรรคตอนเลย มีการใช้รูปประโยคและคำ
 คำนึงแบบต่าง ๆ เพื่อการเขียนวิธีต่าง ๆ และไม่จำเป็นต้องใช้พจนานุกรม ต่างจากเจ้าของ
 ภาษาในการใช้คำศัพท์ บางคำที่ผิดลีลาภาษา และเขียนซ้ำกว่าเจ้าของภาษาน้อย

ระดับที่ 7 ความสามารถในการเขียนระดับเดียวกับเจ้าของ
 ภาษา คือ จะถูกจำกัดเฉพาะความรู้และเขาวรรณปัญหาเท่านั้น ระดับนี้เป็นระดับความสามารถ
 ของผู้ที่เคยทำงานในสภาวะที่ต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นประจำ

วาสนา โกวิทยา (2525) กล่าวถึง วิธีวัดและประเมินผล
 ทักษะการเขียนไว้ 3 ประเด็นคือ

1) การวัดเฉพาะทักษะการเขียนเพียงอย่างเดียว หรือ
 การวัดทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ๆ เช่น ฟัง-เขียน อ่าน-เขียน พูด-เขียน เป็นต้น
 ในการวัดทักษะการเขียนอย่างเดียว ได้แก่ การคัดลอกข้อความที่กำหนดให้โดยการเขียน
 บรรยายภาพ ส่วนการวัดทักษะการเขียนให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น ได้แก่ การเขียนตามคำบอก
 เขียนสรุปภาพจากเรื่องที่ตนได้ฟัง ได้อ่าน หรืออ่านเรื่องที่ตนเขียนให้ผู้อื่นฟัง

2) การวัดจุดย่อยหรือการวัดสรุปรวม

2.1) การวัดจุดย่อยของทักษะการเขียน ได้แก่ การเขียนเครื่องหมายวรรคตอน การเขียนเกี่ยวกับไวยากรณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่ง การเรียงคำในประโยค การสะกดคำ เป็นต้น

2.2) การวัดสรุปรวมของทักษะการเขียน ได้แก่ การเขียนตามคำบอก การเขียนข้อความต่อเนื่องในรูปแบบต่าง ๆ กัน การเขียนเรียงประโยคที่สลับสนให้เรียงตามลำดับเหตุการณ์และเหตุผล การเขียนข้อความตามคำบอก การเขียนกรอกแบบฟอร์มต่าง ๆ การเขียนบทละครสั้น ๆ การเขียนร้อยกรองในรูปแบบต่าง ๆ

3) การวัดทักษะการเขียนโดยตรงหรือโดยทางอ้อม ในการวัดทักษะการเขียนโดยตรง คือ การให้ผู้เขียนลงมือเขียนจริง ๆ แต่ในทางปฏิบัติบางครั้งมีอุปสรรคบางประการจึงจำเป็นต้องวัดโดยทางอ้อม คือ ใช้วิธีการที่สัมพันธ์กับการเขียนหรือความสามารถด้านการเขียน เช่น วัดความสามารถของผู้เรียนที่จะบอกได้ว่า ข้อความที่กำหนดให้ มีประโยคใดที่ไม่มีเนื้อความเกี่ยวข้องกับข้อความนั้น และให้ผู้เรียนระบุประโยคนั้นออกมา ซึ่งผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถของการระลึกได้ เมื่อผู้เรียนมีความสามารถระดับนั้นแล้วจะสามารถถ่ายโอนไปใช้ในระดับการเขียนจริงได้ ดังนั้นครูผู้สอนอาจจะจัดการฝึกให้เกิดทักษะการเขียนโดยวิธีทางอ้อมเสียก่อน แล้วจึงพัฒนาไปสู่การเขียนจริง ในการเขียนจริงก็สามารถเริ่มจากขั้นง่าย ๆ ไปจนถึงขั้นที่ยาก ซึ่งเป็นขั้นที่ผู้เรียนต้องใช้ทักษะและความสามารถในการเขียนด้วยตนเอง

ดวงเดือน แสงชัย (2531) มีความคิดเห็นสอดคล้องกับ วาสนา โกวิทยา (2525) ที่ว่า เนื้อหาที่จะใช้วัดผลการเขียนของนักเรียนประถมศึกษาควร จะเริ่มตั้งแต่การคัดลายมือ ความถูกต้องของวิธีเขียนตัวอักษร การเขียนคำ เขียนประโยค การใช้เครื่องหมายถูกต้อง การใช้อักษรตัวใหญ่ในที่ที่เหมาะสม การเขียนคำเต็มของตัวย่อ การจัดลำดับคำให้เป็นประโยคที่ถูกต้อง การแต่งประโยคจากคำที่กำหนดให้ การเขียนประโยคจากรูปภาพ การแต่งบทสนทนาสั้น ๆ ง่าย ๆ การเขียนเรื่องสั้น ๆ เกี่ยวกับเรื่องของตนเองและสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว การเขียนตามคำบอกเป็นคำ ๆ และเป็นประโยคการตอบคำถาม และการเติมคำที่ขาดหายไป ในประโยคและในเรื่องราวที่กำหนดให้

การตรวจให้คะแนนความสามารถในการเขียนโดยเฉพาะการเขียนแบบอิสระจะมีปัญหามากขึ้น การประเมินผลจะประเมินไปตามระดับของผู้เรียน การให้คะแนนจะมีทั้งให้ตามความรู้สึกของผู้ตรวจและการตรวจอย่างวิเคราะห์ จากการได้ศึกษาข้อมูลและ

ประสบการณ์ในการสอนของผู้วิจัยมีความเห็นสนับสนุนการตรวจให้คะแนนแบบครุคนเดียวเป็น ผู้ตรวจ เพราะครุคนเดียวสามารถทำงานได้สะดวกและใช้เวลาไม่มากนัก โดยการให้นำหน้า ักคะแนนข้อเขียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้วนำคะแนนมาหาเฉลี่ยจะได้คะแนนที่เป็นกลาง ซึ่งใช้ ประเมินความสามารถในการเขียนของนักเรียนได้ดี

3.4.2 การประเมินผลทักษะการเขียนอย่างสร้างสรรค์

การเขียนอย่างสร้างสรรค์เป็นการเขียนที่มีการส่งเสริมให้เด็กได้เขียนมากขึ้น เป็นการเขียนที่ผู้เขียนเขียนได้อย่างอิสระ ผิดทักษะการคิด การแก้ปัญหา การหาข้อสรุป ดังนั้น การประเมินผลการเขียนอย่างสร้างสรรค์จึงเป็นเรื่องที่ละเอียด สลับซับซ้อน จึงมีผู้ให้หลักเกณฑ์ การประเมินผลไว้หลายอย่าง ดังนี้

Tidyuman (1969) ได้กล่าวถึงการนิยามงานเขียนว่าควรเน้นเรื่อง ความคิดเฉพาะตน ความรู้สึก และอารมณ์ที่แสดงออกมาอย่างมีคุณค่าในรูปของภาษาเขียน จากนั้นจึงให้ความสนใจในรูปแบบการเขียน การใช้คำเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกนั้น การ เขียนรูปประโยคปรับปรุงเค้าโครงเรื่อง รวมทั้งรายละเอียดด้านภาษาอื่น ๆ

Torrance (1965) ได้พิจารณาการให้คะแนนแบบทดสอบความคิด สร้างสรรค์โดยอาศัยภาษาเป็นสื่อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1) ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) หมายถึง ความสามารถของบุคคลใน การคิดหาคำตอบให้ได้อย่างคล่องแคล่ว รวดเร็ว และมีปริมาณมากในเวลาจำกัด ซึ่งจะนับ จำนวนคำตอบที่ไม่ซ้ำกันให้คำตอบละ 1 คะแนน โดยไม่ต้องคำนึงถึงว่าคำตอบจะซ้ำกับคนอื่น หรือไม่

2) ความคิดริเริ่ม (Originality) หมายถึง ความสามารถของบุคคล ในการคิดสิ่งแปลกใหม่ ไม่ซ้ำกับผู้อื่น

3) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) หมายถึง ความสามารถของ บุคคลในการคิดหาคำตอบที่ไม่ซ้ำกัน ไม่เป็นทิศทางหรือความหมายเดียวกัน ซึ่งจะพิจารณาจาก จำนวนกลุ่มหรือจำนวนทิศทางของคำตอบ โดยนำคำตอบมาจัดเป็นกลุ่มหรือทิศทางใหม่แล้วนำคำ ตอบที่มีทิศทางเดียวกันมารวมกัน แล้วให้คะแนนกลุ่มละ 1 คะแนน

4) ความคิดละเอียดลออ (Elaboration) หมายถึง ความสามารถในการคิดในรายละเอียดที่นำมาตกแต่งความคิดให้สมบูรณ์ และทำให้เห็นภาพชัดเจนและให้ความหมายสมบูรณ์

เสริม พงศ์ทอง (2521) ได้ให้เกณฑ์การให้คะแนนการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไว้ดังนี้

- 1) อ่านเรื่องให้ตลอดอย่างน้อย 2 ครั้ง แล้วจัดลำดับความสามารถของนักเรียน เช่น สูง กลาง ต่ำ
- 2) อ่านและให้คะแนน แบ่งเป็นสัดส่วนตามความสำคัญ ดังนี้

ความคิดและความสามารถในการเรียบเรียง	5 ส่วน
การใช้ภาษา	4 ส่วน
กลไกประกอบการเขียน	1 ส่วน

 และได้กำหนดเกณฑ์เพื่อเป็นแบบให้คะแนนการเขียนดังนี้

ดีมาก	มีค่าเท่ากับ 5
ดี	มีค่าเท่ากับ 4
พอใช้	มีค่าเท่ากับ 3
เกือบพอใช้	มีค่าเท่ากับ 2
ต้องแก้ไขอีก	มีค่าเท่ากับ 1

พิศวาท ลัดตามล (2523) ได้ให้เกณฑ์การวัดผลงานเขียนไว้ ดังนี้
 ขั้นที่ 1 อ่านงานเขียนของนักเรียนแล้วแบ่งเป็น 5 กลุ่ม ความสามารถคือ ดีมาก ดี ปานกลาง พอใช้ และยังต้องปรับปรุง

- ขั้นที่ 2 ตรวจสอบให้คะแนนแบบพิจารณาเป็นส่วน ๆ ดังนี้
ความคิด	10	คะแนน
วิธีการเขียน	5	คะแนน
การใช้ภาษา	5	คะแนน
กลไกประกอบการเขียน	5	คะแนน

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2525) ได้ให้หลักในการประเมินผลงานเขียนว่า การที่จะตัดสินว่างานเขียนชิ้นใดเป็นงานสร้างสรรค์ ควรยึดหลัก 4 ประการคือ

- 1) การใช้ภาษาคมคายกระทัดรัด ทั้งนี้เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดไปจากระเบียบของภาษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
- 2) การใช้ภาษาคมคายกระทัดรัด ทั้งนี้เป็นการใช้ภาษาที่ไม่ผิดแปลกไปจากระเบียบของภาษา ซึ่งเป็นที่ยอมรับกัน
- 3) สามารถเร้าความรู้สึกของผู้รับสาร อาจเป็นความขบขันความเศร้า ความปิติยินดี ความพิศวง ความสวยงาม ความซาบซึ้ง ความอาลัย ความมั่นใจ ฯลฯ อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างรวมกัน ก็ได้
- 4) เป็นประโยชน์ไม่ทางตรงก็ทางอ้อม เช่น ให้ข้อคิดที่เป็นคติในการดำรงชีวิตชี้ให้เห็นคุณเป็นโทษ แนะนำให้รู้จักสังเกต วิจารณ์สิ่งต่าง ๆ โดยแยบคายก่อให้เกิดจินตนาการในทางที่ดีงาม หรือให้ความเพลิดเพลินแก่จิตใจ ในลักษณะของบันเทิงนาการ เป็นต้น

นอกจากนี้ ยังได้เสนอหลักเกณฑ์การให้คะแนนการเขียนไว้ดังนี้ คือ การให้คะแนนการเขียนที่มีแบบแผนหรือรูปแบบ ซึ่งได้แก่การเขียนเรียงความ บทความ จดหมายย่อความ สุนทรพจน์ ฯลฯ ควรแบ่งให้คะแนนดังนี้

เนื้อเรื่อง	25%
การใช้ภาษา	25%
แนวความคิด	30%
รูปแบบ	10%
ลายมือ การสะกดการันต์ -	
การเว้นวรรคและย่อหน้า ความสะอาด	10%

จะเห็นได้ว่า วิธีการประเมินผลการเขียนในแบบต่าง ๆ จะเน้นเรื่องความคิดเฉพาะตน ความรู้สึก และอารมณ์ที่แสดงออกมาในรูปของภาษาเขียน ที่มีความแปลกใหม่มีเหตุผล จะเน้นเรื่องความคิดเฉพาะตน ความรู้สึก และอารมณ์ที่แสดงออกมาในรูปของภาษาเขียนที่มีความแปลกใหม่ มีเหตุผล รวมถึงลีลาในการเขียน ประกอบกันและอีกประการหนึ่งที่ควรคำนึงถึงก็คือ การใช้ภาษาที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์

3.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนภาษาอังกฤษและการเขียนอย่างสร้างสรรค์

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า การเขียนเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนและเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการดำรงชีวิตประจำวัน จึงมีผู้วิจัยงานเกี่ยวกับการเขียนมาพอสมควร ทั้งของประเทศไทย และต่างประเทศ ซึ่งงานวิจัยแต่ละชิ้นล้วนแต่ประสบความสำเร็จทั้งสิ้น

Keeney (1976) ได้ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 ของโรงเรียนประถมศึกษา 3 แห่ง จำนวน 267 คน เกี่ยวกับการเขียนอย่างสร้างสรรค์ในเรื่อง การเลือกเรื่อง เวลาสำหรับเขียนและความยากในการเขียนผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้ง 2 ระดับ ตอบคำถามเกี่ยวกับการเลือกเรื่อง ตั้งนั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และ 6 นักเรียนใช้เวลาในการเขียนเรื่องต่อเนื้อกัน คิดเป็นร้อยละ 57.2 และ 43.3 ตามลำดับ ความยากในการเขียนเรื่องสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้แก่ การรวบรวมความคิด เวลาน้อย ขาดเครื่องมือที่จะช่วยการเขียนคำศัพท์ และไม่มีสมาธิเนื่องจากเสียงรบกวน สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีหัวข้อเช่นเดียวกันสิ่งที่เพิ่มขึ้นมาคือการกำหนดเหตุการณ์ และอุปนิสัยของตัวละคร

Torian (1977) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาและการวัดผลกระบวนการสอนซึ่งประกอบด้วยแผนการสอน วิธีการสอนและเทคนิคการสอน เพื่อพัฒนาความคิดด้านจินตนาการด้วยตนเอง โดยใช้โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ C.W.P. (Creative Writing Program) ของนักเรียนระดับกลางในโรงเรียนประถมศึกษาผลปรากฏว่า

- 1) โปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) สามารถพัฒนาความคิดด้านจินตนาการของนักเรียนกลุ่มทดลอง
- 2) นักเรียนกลุ่มทดลองพอใจการแต่งบทหรือกรองในโปรแกรมการเขียนอย่างสร้างสรรค์ (C.W.P.) เป็นอย่างมาก เพราะทำให้นักเรียนมีอิสระในการแสดงออกด้านจินตนาการของแต่ละบุคคลเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกในการเรียนตลอดจนการเลือกคำในการเขียน
- 3) บรรยากาศในการเขียน มีความจำเป็นมากสำหรับการสอนเขียนอย่างสร้างสรรค์
- 4) ภาษาจะเป็นสื่อช่วยในการถ่ายทอดความคิดด้านจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ของนักเรียนแต่ละบุคคล

พิศวาท ลัดตากุล (2523) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยแก้ว เชิงสร้างสรรค์เพื่อการเรียนการสอนภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกทักษะนี้มีส่วนทำให้นักเรียนมีทักษะ และความสามารถในการเขียนเพิ่มขึ้น

ศรีมาลา พิมพ์นิษฐ์ (2529) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษและแรงจูงใจของนักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยกิจกรรมผสมผสานเพื่อการสื่อสาร และการเขียนตามคู่มือครูกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้กิจกรรมผสมผสานเพื่อการสื่อสาร มีความสามารถในการเขียนภาษาอังกฤษสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนเขียนโดยใช้คู่มือครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีแรงจูงใจในการเขียนภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน

ศศิธร จ่างภากร (2531) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษสูง ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการเขียนภาษาอังกฤษหลังการฝึกกิจกรรมสูงกว่าก่อนการฝึกกิจกรรมเสริมทักษะการเขียนภาษาอังกฤษอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
- 2) นักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้สึกพอใจกับบรรยากาศในการเรียน และอยากเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนให้ความเห็นว่าตนได้รับความรู้เพิ่มขึ้นและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้ กิจกรรมที่นักเรียนได้รับยังทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษอีกด้วย

พนศิริ แก้วเพ็ง (2532) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการเขียนเรียงความเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนในกรุงเทพมหานครมีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 52.04 อยู่ในระดับอ่อน ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ

ขจิตพรรณ ประดิษฐ์วงศ์ (2535) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กิจกรรมซินแนคติกส์ ผลการวิจัยพบว่า

- 1) หลังจากเรียนด้วยกิจกรรมซินเนคติกส์ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีทักษะการเขียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยกิจกรรมซินเนคติกส์ มีทักษะการเขียนสูงกว่านักเรียนที่ด้วยกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิภา รังงาม (2535) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนภาษาอังกฤษที่เรียนด้วยกระบวนการเรียนเพื่อรอบรู้สูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยตั้งขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

จากการศึกษางานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับการเขียน จะเห็นได้ว่าผู้วิจัยได้ ตระหนักถึงความสำคัญของกระบวนการเรียนการสอนเขียนเป็นอย่างมาก มีการส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาทักษะการคิด และทักษะทางภาษามากขึ้น ทั้งในลักษณะการเขียนแบบปกติและการเขียนอย่างสร้างสรรค์โดยมีครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของนักการศึกษาหลายๆ ท่าน ทั้งนักการศึกษาไทย และต่างประเทศ ในเรื่องของวิธีการเรียนแบบร่วมมือ และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียน แสดงให้เห็นว่าวิธีการเรียนแบบร่วมมือ ซึ่งมีลักษณะการร่วมมือช่วยเหลือกันในการเรียน นักเรียนเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็ก เน้นทักษะการคิด ให้อิสระในการแสดงความคิดเห็น สมควรที่จะนำวิธีการเรียนแบบร่วมมือนี้ มาพัฒนาคุณภาพด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นทักษะที่ยากที่สุด แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ เพื่อที่จะส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้ได้มีโอกาสแสดงความคิดอย่างเต็มที่ นักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลมากที่สุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย